Stichting WESP
Componistenlaan 55a
2215 SN VOORHOUT
T 0252-218521
F 0252-222032
E info@wespweb.nl
W www.wespweb.nl

April 2010

Eigen Kracht in Overijssel
Jaarcijfers 2009

Colofon

Titel	:	Eigen Kracht in Overijssel. Jaarcijfers 2009.
Auteur	:	Peter Gramberg
Uitgever	:	Stichting WESP, Voorhout
Medewerkers Stichting WESP	:	Fiet van Beek, Mariël Floor, Peter Gramberg, Rick van de Locht, Marcia van der Meer en Jorien Meerdink
Opdrachtgever	:	Eigen Kracht *Centrale*, Zwolle
Met dank aan	:	Marianne Goorhuis, Rob van Pagée, Monique van Schagen, Anke Siegers en de Eigen Kracht-coördinatoren die in 2009 een Eigen Kracht-conferentie in Overijssel hebben afgerond.
Ontwerp omslag	:	Laurien Stam, Zwolle
ISSN nummer	:	1876-9683

©2010 Stichting WESP (II)

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting WESP (II).

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de krachtens art. 17 lid 2 Auteurswet 1912 verschuldigde vergoeding vooraf met Stichting WESP (II) overeen te komen en te voldoen. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze rapportage in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Stichting WESP (II) te wenden.

No part of this report may be reproduced in any form, by print, photo-print, microfilm or any other means without written permission from Stichting WESP (II).

Inhoudsopgave

1 Opzet van het onderzoek ... 7
1.1 Inleiding ... 7
1.2 Doel ... 7
1.3 Onderzoeksvragen ... 8
1.4 Methode van onderzoek ... 9
1.5 Verloop van het onderzoek ... 10
1.6 Terminologie ... 11

2 Aanmeldingen ... 15
2.1 Inleiding ... 15
2.2 Aantal aanmeldingen en conferenties ... 15
2.3 Aanmelders ... 15
2.4 Wachtlijsten ... 16
2.5 Duur hulpverlening ... 17
2.6 Reden aanmelding ... 17
2.7 Zorgen en vragen als uitgangspunt ... 18
2.8 Achtergrondinformatie aangemelde kinderen ... 19
2.8.1 Aantal ... 19
2.8.2 Leeftijd ... 19
2.8.3 Geslacht ... 19
2.8.4 Etniciteit ... 20
2.8.5 Verblijfplaats ... 20
2.8.6 Woonplaats ... 20
2.9 Achtergrondkenmerken volwassenen ... 21
2.9.1 Woonplaats ... 22

3 Alleen activeringsfase (‘fase 1 zaken’) ... 23
3.1 Inleiding ... 23
3.2 Aantal ... 23
3.3 Reden van niet doorgaan ... 23
3.4 Aantal contacten ... 24
3.5 Aantal fase 1 zaken per aanmelder ... 24
3.6 Duur hulpverlening ... 24
3.7 Achtergrondproblematiek ... 25
3.8 Zorgen en vragen ... 25
3.9 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen ... 26
3.9.1 Aantal ... 26
3.9.2 Leeftijd ... 26
3.9.3 Geslacht ... 26
3.9.4 Etniciteit ... 26
3.9.5 Verblijfplaats ... 27
3.10 Achtergrondkenmerken volwassenen ... 27

4 Wel Eigen Kracht-conferentiefase ('fase 2 zaken') ... 29
4.1 Inleiding ... 29
4.2 Duur van de voorbereiding ... 29
4.3 Aanmelders ... 29
4.4 Duur van de hulpverlening ... 30
4.5 Achtergrondproblematiek ... 30
4.6 Vragen ... 31
4.7 Achtergrondkenmerken kinderen ... 31
4.7.1 Aantal ... 31
4.7.2 Leeftijd ... 31
4.7.3 Geslacht ... 31
4.7.4 Etniciteit ... 31
4.7.5 Verblijfplaats ... 32
4.8 Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen ... 32
4.9 Locatie van de Eigen Kracht-conferentie ... 32
4.10 Tijdstip van de Eigen Kracht-conferentie ... 32
4.11 Duur van de Eigen Kracht-conferentie ... 33
4.12 Aantal deelnemers ... 33
4.13 Afwezigen ... 34
4.14 Resultaat ... 34
4.15 Inhoud plan ... 34
4.15.1 Vraag om professionele hulp ... 34
4.15.2 Evaluatie ... 34
4.15.3 Noodplan ... 34
4.15.4 Wijziging verblijfplaats ... 34
4.16 Tevredenheid coördinator over aanmelder ... 35

5 Tevredenheid aanmelders ... 37
5.1 Inleiding ... 37
5.2 Informatie ... 37
5.3 Waardering Eigen Kracht-conferentie ... 37
5.4 Waardering voor het plan ... 38
5.5 Waardering Eigen Kracht-coördinator ... 39
5.6 Waardering Eigen Kracht-regiomanager ... 39
5.7 Overige opmerkingen en suggesties ... 40

6 Tevredenheid kinderen en jongeren ... 43
6.1 Inleiding ... 43
6.2 Achtergrondkenmerken respondenten ... 43
6.3 De Eigen Kracht-conferentie ... 43
6.4 Het plan ... 44
6.5 De Eigen Kracht-coördinator ... 45
6.6 Overige opmerkingen ... 45

7 Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en sociaal netwerk ... 47
7.1 Inleiding ... 47
7.2 Informatie ... 47
7.2.1 Inleiding ... 47
7.2.2 Voldaan aan informatiebehoefte ... 47

7.3 Meewerken aan een oplossing ... 48
7.3.1 Inleiding ... 48
7.3.2 Informatie geven ... 48
7.3.3 Vragen ... 48
7.3.4 Zeggen ... 49
7.3.5 Meewerken aan een oplossing ... 49
7.3.6 Op gemak voelen ... 49
7.4 Waardering Eigen Kracht-conferentie ... 50
7.5 Waardering plan ... 51
7.6 Waardering coördinator ... 51
7.7 Waardering aanmelder ... 52
7.8 Overige opmerkingen en suggesties ... 52

8 Follow-up ... 55
8.1 Inleiding ... 55
8.2 Moment van follow-up ... 55
8.3 Aantal personen ... 55
8.4 Mate van uitvoering van plan en afspraken ... 56
8.5 Effecten ... 57
8.6 Terugblik op conferentie ... 58

9 Samenvatting en conclusies ... 61
9.1 Inleiding ... 61
9.2 Aanmeldingen ... 62
9.3 Resultaat en verloop Eigen Kracht-conferenties ... 63
9.3.1 Alleen activeringsfase ... 63
9.3.2 Conferentiefase ... 63
9.3.3 Het resultaat van de Eigen Kracht-conferentie ... 63
9.4 Tevredenheid professionele aanmelders ... 64
9.5 Tevredenheid kinderen en jongeren ... 64
9.6 Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en netwerk ... 64
9.7 Follow-up ... 64
9.8 Conclusies en trends ... 65

Bijlagen ... 67
Bijlage 1: Registratie Eigen Kracht Follow-up van de conferentie ... 69
Bijlage 2: Tevredenheid professionele aanmelder Eigen Kracht-conferentie ... 79
Bijlage 3: Tevredenheid volwassen deelnemer Eigen Kracht-conferentie ... 83
Bijlage 4: Tevredenheid kind/jongere Eigen Kracht-conferentie ... 89

Referenties ... 93

1 Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

In de provincie Overijssel startten in 2003 Bureau Jeugdzorg, de drie opnemende voorzieningen (Commujon, Jarabee Jeugdzorg in Twente, Trias Jeugdhulp) en de Raad voor de Kinderbescherming met de invoering van Eigen Kracht-conferenties in de jeugdzorg. In een intentieverklaring legden zij vast over te willen gaan tot verankering van de Eigen Kracht-conferentie in de eigen organisatie, de plannen te accepteren tenzij aantoonbaar is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is en zich maximaal in te zetten voor de door de familie gevraagde diensten. Het streven van deze organisaties werd gesteund, gestimuleerd en financieel mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel die de Eigen Kracht-conferenties heeft opgenomen in haar beleidskader 2008-2011 'Nieuwe Bezems.' In dit document staat: "Wij vinden dat het probleemoplossende vermogen van ouders, kinderen en jongeren en van hun sociale omgeving lang niet altijd voldoende benut wordt. Mensen helpen het zelf te doen als het verantwoord en veilig is, dat streven wij na." Na enige jaren viel de Raad voor de Kinderbescherming af als partner in de samenwerking, en in 2007 sloten de Gelderse zorgaanbieders (Pactum, de Kij en Lindenhout), inmiddels ook werkzaam in Overijssel, zich aan bij de intentieverklaring.

In 2009 heeft de provincie Overijssel een aantal trajecten in gang gezet om Eigen Kracht-conferenties ook in het preventieve domein van de grond te krijgen. Deze ambities zijn beschreven in de jeugdagenda 2009-2012 en het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg Overijssel 2010. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan (gemeentelijke) voorzieningen als het algemeen maatschappelijk werk, thuiszorgorganisaties en de Centra voor Jeugd en Gezin. De provincie stelt per gehouden Eigen Kracht-conferentie (die ook door de provincie gefinancierd worden) een extra subsidie beschikbaar voor één traject binnen het preventieve aanbod. In samenwerking met zes gemeenten wordt momenteel een tweejarige pilot "Eigen Kracht in het CJG in Overijssel" uitgevoerd.

Dit rapport handelt over het jaar 2009 en doet verslag van de zaken (aanmeldingen bij Eigen Kracht) dit in dat jaar werden afgerond. Er zijn gegevens verzameld van de aanmeldingen, de Eigen Kracht-conferenties het resultaat van de Eigen Kracht-conferenties, de tevredenheid van de deelnemers en de uitvoering van de plannen na enkele maanden. Het onderzoek sluit aan op eerdere (provinciale en landelijke) jaarrapportages en andere onderzoeken die Eigen Kracht in de provincie Overijssel als thema hebben (bijvoorbeeld Beek, F. van, 2006, 2007a, 2007b, 2008; Gramberg, 2008a, 2008b, 2009; Beek, F. van & Gramberg, 2008).

1.2 Doel

Het onderzoek is uitgevoerd om de voortgang en implementatie van Eigen Kracht-conferenties in Overijssel te ondersteunen. Het onderzoek bestaat uit twee delen. Het gaat enerzijds om het achterhalen van feitelijke gegevens in 2009 in Overijssel rond aanmeldgedrag, aantallen Eigen Kracht-conferenties, de gang van zaken tijdens de conferenties en de follow-up na 3 maanden. Daarnaast gaat het om het verkrijgen van inzicht in de mate van tevredenheid over de Eigen Kracht-conferentie van deelnemers.

Oftewel: hoe waarderen aanmelders en leden van familie en sociaal netwerk het deelnemen aan een Eigen Kracht-conferentie?

1.3 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen met betrekking tot het aanmeldgedrag zijn:
- welke personen of organisaties melden bij Eigen Kracht aan?
- wat is de reden van de aanmelding? Over welke vraag dient een plan gemaakt te worden?
- wat is de achterliggende problematiek van de aangemelde gezinnen? Hoe lang is er hulpverlening in deze gezinnen?
- om hoeveel kinderen of volwassen hoofdpersonen gaat het? Van welke leeftijd, geslacht, etniciteit? Waar verblijven zij?

De onderzoeksvragen met betrekking tot het resultaat van de inzet van Eigen Kracht zijn:
- hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het daadwerkelijk starten van de voorbereiding van de Eigen Kracht-conferentie? Is er sprake van een wachtlijst? Zo ja, hoe lang is de wachttijd?
- hoe vaak leidt een aanmelding bij Eigen Kracht tot een familiebijeenkomst (Eigen Kracht-conferentie)? Hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het houden van de Eigen Kracht-conferentie?
- als een aanmelding niet tot een Eigen Kracht-conferentie leidt, wat is daarvan dan de reden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- in hoeverre zijn er verschillen en overeenkomsten (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) in de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden en zaken bij wie dit niet het geval is?
- hoe vaak slagen families erin binnen een Eigen Kracht-conferentie een plan te maken?
- hoe vaak worden deze plannen als veilig geaccepteerd door de aanmelder/ professional?
- in hoeverre bevatten de plannen een evaluatiemoment?
- in hoeverre bevatten de plannen een ‘noodplan’?
- hoe vaak vragen families professionele hulp?
- hoe vaak veranderen kinderen door de Eigen Kracht-conferentie van verblijfplaats?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de Eigen Kracht-conferentie zijn:
- hoeveel mensen nemen deel aan een Eigen Kracht-conferentie? Wat is hun positie ten opzichte van het de hoofdpersoon? Welke professionals?
- hoe vaak komen mensen niet op de Eigen Kracht-conferentie, terwijl zij daarvoor wel zijn uitgenodigd? Hoe vaak worden potentiële deelnemers uitgesloten?
- waar en wanneer worden Eigen Kracht-conferenties gehouden?
- hoe lang duren Eigen Kracht-conferenties?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de follow-up van de Eigen Kracht-conferenties zijn:
- in hoeverre zijn de plannen na drie maanden uitgevoerd en de afspraken nagekomen?
- zijn de ondervraagden gelijkgestemd in hun oordeel over de uitvoering?

- hoe heeft de situatie van de hoofdpersoon zich ontwikkeld volgens de hoofdpersoon zelf, het sociale netwerk en de professionele aanmelders?
- is het contact tussen professionele aanmelders en hoofdpersonen verbeterd, verslechterd of hetzelfde gebleven?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de professionele aanmelder zijn:
- in hoeverre zijn de aanmelders voldoende geïnformeerd?
- hoe waardeert de aanmelder de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder de samenwerking met Eigen Kracht? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van (volwassen) leden van familie en sociaal netwerk zijn:
- in hoeverre zijn zij voldoende geïnformeerd? Door wie?
- in hoeverre was de gegeven informatie duidelijk? Door wie verstrekt?
- in hoeverre is hen gevraagd aan welke informatie zij behoefte hadden?
- in hoeverre hebben zij zelf informatie kunnen toevoegen?
- in hoeverre hebben zij inbreng kunnen hebben tijdens de Eigen Kracht-conferentie?
- hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de kinderen zijn:
- om hoeveel kinderen gaat het?
- in welke hoedanigheid nemen zij deel aan de Eigen Kracht-conferentie?
- hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie en de besloten tijd? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarderen zij het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie is gemaakt? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?
- hoe waarderen zij de contacten met de Eigen Kracht-coördinator? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

1.4 Methode van onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens
Het onderzoek naar de feitelijke gegevens heeft plaatsgevonden door analyse van schriftelijke bronnen (zie bijlagen). Elke Eigen Kracht-coördinator die met een zaak gestart is, is gevraagd na afronding hiervan het registratieformulier in te vullen op de website van de Eigen Kracht *Centrale*. De resultaten van de registratieformulieren zijn gekoppeld aan een SPSS-bestand, een statistisch rekenprogramma. Dit bestand is geanalyseerd.

Vanwege de waarborging van de privacy van de familieleden, is de Eigen Kracht-coördinatoren gevraagd niet de namen van de betrokkenen op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie de verschillende betrokkenen tot het kind of de volwassen hoofdpersoon staan.

Onderzoek follow-up
Voor het onderzoek naar de uitvoering van de plannen na 3 maanden is gebruik gemaakt van een follow-up formulier (zie bijlage 1). De follow-up formulieren zijn ingevuld door Eigen Kracht-coördinatoren die ongeveer drie maanden na afloop van de conferentie gebeld hebben met sleutelfiguren (hoofdpersonen, familieleden en aanmelders). De zowel gesloten als open vragen zijn ingevoerd in SPSS en geanalyseerd.

Onderzoek tevredenheid
Het onderzoek naar de tevredenheid van de deelnemers heeft plaatsgevonden door analyse van drie schriftelijke vragenlijsten. Eén vragenlijst is na afloop van de Eigen Kracht-conferentie verspreid onder de aanmelders (zie bijlage 2), de andere vragenlijst onder de (volwassen) deelnemers uit familie en sociaal netwerk (zie bijlage 3). De derde vragenlijst is een tevredenheidenquête voor kinderen (zie bijlage 4). Vanwege de waarborging van hun privacy, is de deelnemers niet gevraagd hun personalia op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie zij staan tot het kind of de kinderen voor wie de Eigen Kracht-conferentie is gehouden. Andere achtergrondkenmerken zijn niet gevraagd om herkenbaarheid te voorkomen en te bevorderen dat de deelnemers zich vrij zouden voelen om hun eigen mening te geven. De enquêtes zijn los van elkaar geanalyseerd. De meeste vragen hebben zowel een gesloten als een open deel. Het gesloten deel betreft een ja/nee of een ja/nee/ten dele keuzemogelijkheid of een rapportcijfer. Van alle antwoorden op de gesloten vragen zijn rechte tellingen gemaakt. In een aantal gevallen is het gemiddelde rapportcijfer berekend en wordt de spreiding rondom dit gemiddelde aangegeven. In het open deel hebben de respondenten in hun eigen woorden een toelichting gegeven op dit oordeel. Deze antwoorden zijn geanalyseerd. Per onderwerp zijn enkele typerende en opmerkingen geselecteerd.

1.5 Verloop van het onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens
Aan de coördinatoren is gevraagd het registratieformulier zo spoedig mogelijk na het afronden van de zaak op te sturen of in te vullen op de website. Onder het afronden van de zaak verstaan we hier het moment dat een Eigen Kracht-conferentie werd gehouden of het moment dat duidelijk werd dat het om welke reden dan ook niet tot een Eigen Kracht-conferentie zou komen. Het merendeel van de formulieren werd binnen een maand na het afronden van de zaak naar WESP opgestuurd of op de website ingevoerd.

Dit verslag van de jaarcijfers 2009 gaat over alle zaken die in 2009 al dan niet met een conferentie werden afgerond en waarvan het registratieformulier is ingevuld door de coördinator. Het gaat in totaal om 175 zaken. Een deel van de onderzochte zaken is in 2008 gestart, maar werd in 2009 afgerond. De op 31 december 2009 nog lopende zaken zijn in dit onderzoek niet meegenomen. De coördinatoren hebben tot 1 februari 2010 de gelegenheid gehad hun gegevens over 2009 in te voeren in het registratieformulier via de website. De (weinige) registraties over zaken uit 2009 die na deze datum zijn ingevoerd, zijn dus niet meegeteld en zullen in meegenomen worden in de publicatie van de jaarcijfers 2010.

Follow up
Bij de start van de conferentie krijgen de Eigen Kracht-coördinatoren ook een follow-up formulier opgestuurd. Ook dit is te downloaden van de site van Eigen Kracht. Er werden dit jaar 87 follow-up formulieren van Eigen Kracht-coördinatoren ontvangen. Afgezet tegen de

105 conferenties in 2009, betekent dit dat van een groot aantal (82%) bekend is hoe het enige maanden later met de uitvoering staat. Er is bij de follow-up geen sprake van een 1-op-1 relatie, maar van een na-ijlend effect.

Onderzoek tevredenheid
De vragenlijsten over de tevredenheid zijn door de Eigen Kracht-coördinator uitgereikt aan deelnemers van de Eigen Kracht-conferenties. De vragenlijsten en de daarbij behorende antwoordenvelop werden meteen na afloop van de Eigen Kracht-conferentie uitgedeeld door de Eigen Kracht-coördinator van de betreffende conferentie. Aanmelders kregen een andere vragenlijst dan de kinderen en volwassen leden van de familie en netwerk (zie bijlage 3, 4 en 5). Waarschijnlijk is het een paar keer voorgekomen dat een Eigen Kracht-coördinator het formulier voor aanmelders/professionals ook heeft gegeven aan hulp-verleners die in de informatieronde informatie kwamen geven. Als dat bleek uit de antwoorden, zijn de formulieren terzijde gelegd.

In 2009 zijn er 105 Eigen Kracht-conferenties (fase 2 conferenties; zie 1.6 en hoofdstuk 4) gehouden. Daarvan waren er 38 conferenties waarin de aanmelder geen professional maar de hoofdpersoon zelf of een familielid was. Deze personen kregen een vragenlijst voor deelnemers uit familie en netwerk.

Onder de aanmelders/professionals zijn 86 vragenlijsten uitgezet; soms meerdere per situatie omdat er meerdere aanmelders waren of doordat ook professionals die geen aanmelder waren een enquête kregen. Hiervan zijn er 76 vragenlijsten geretourneerd. Dat is een respons van 88%.

Onder de deelnemende volwassen leden van familie en sociaal netwerk zijn 805 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 646 vragenlijsten geretourneerd, dit is een respons van 80%.

Er werden 117 formulieren verspreid onder kinderen en jongeren die aan een Eigen Kracht-conferentie deelnamen. Hiervan zijn er 90 geretourneerd, een respons van 77%.

1.6 Terminologie

Om deze gegevens in een kader te kunnen plaatsen, volgt hier eerst een schets van hoe de voorbereiding en de bijeenkomst verloopt. Een Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid door een Eigen Kracht-coördinator. Deze heeft geen hulpverlenende of inhoudelijke taak. Hun opdracht is het organiseren en faciliteren van de Eigen Kracht-conferentie. Dat doen zij door de familie en de aanmelder over de mogelijkheden en werkwijze van een Eigen Kracht-conferentie te informeren, te zoeken naar zoveel mogelijk mensen die kunnen bijdragen en ervoor te zorgen dat zij op een door hen gewenst moment bij elkaar komen voor de Eigen Kracht-conferentie. De coördinator stelt tijd en plaats vast en is verantwoordelijk voor de logistiek in overeenstemming met de wensen van de familie. De coördinator is belast met een verantwoorde uitvoering van de Eigen Kracht-conferentie en lost voorkomende problemen op. Noch de coördinator noch de hulpverleners zijn aanwezig bij het overleg van de familie in de besloten tijd. Aan het eind van de conferentie legt de coördinator de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan bij de familie en de betrokken aanmelder(s). Het einde van de Eigen Kracht-conferentie betekent ook het eind van de betrokkenheid van de coördinator bij de familie.

Voor een goed begrip volgt hieronder een beknopte beschrijving van de in deze rapportage gebruikte terminologie:

Aanmelder:
degene die het eerst contact opneemt met de Eigen Kracht *Centrale* om de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie voor een familie te bespreken. Meestal is dit een medewerker van een hulpverleningsinstelling, maar het kan ook de cliënt zelf of een lid van familie of netwerk zijn. De aanmelder bespreekt de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie met de familie en formuleert de vraagstelling aan het begin van de conferentie.

Bodem-eis:
minimumvoorwaarde omtrent de veiligheid van de hoofdpersoon die door een jeugdbeschermer aan het plan van de familie gesteld kan worden.

Eigen Kracht-conferentie:
een werkwijze om familie de verantwoordelijkheid te laten houden voor ingrijpende beslissingen bij problemen binnen de familie. Het geeft hen de gelegenheid zelf een plan te maken met gebruikmaking van eigen mogelijkheden en ondersteuning van buiten te betrekken. Centraal in deze werkwijze staat een 'familiebijeenkomst' waarin familie en leden van het netwerk gezamenlijk een plan maken voor de toekomst (zie ook de fasen van een Eigen Kracht-conferentie).

Eigen Kracht *Centrale*:
landelijke stichting die de Eigen Kracht-conferenties uitvoert en de invoering van Eigen Kracht-conferenties entameert en ondersteunt. De Eigen Kracht *Centrale* verzorgt de werving, selectie en opleiding van coördinatoren en sluit contracten af met de coördinatoren voor de duur van een conferentie. Aanmelders kunnen een 'Eigen Kracht-conferentie' inhuren bij de Eigen Kracht *Centrale*.

Eigen Kracht-coördinator:
medewerker die in nauw overleg met de betrokken familie een Eigen Kracht-conferentie organiseert en faciliteert. Een Eigen Kracht-coördinator is een onafhankelijke persoon die verbonden is aan de Eigen Kracht *Centrale* en niet in dienst is bij of op de een of andere manier werkzaam is voor een beslissingsbevoegde of hulpverlenende instantie.

Eigen Kracht-regiomanager:
medewerker die in dienst is van een organisatie die voor een regio of provincie Eigen Kracht helpt invoeren. Aanmelders nemen contact op met de regiomanager als zij een Eigen Kracht-conferentie overwegen. De regiomanager kan hen helpen te beoordelen of een Eigen Kracht-conferentie in die situatie een geschikt middel is, hoe de vraagstelling zou moeten luiden, welke hulpverleners betrokken zijn en weet hoe de financiering geregeld kan worden. De regiomanager schakelt een coördinator uit dat gebied in om de conferentie te gaan voorbereiden en zorgt voor de directe ondersteuning. De regiomanager coacht de coördinatoren in die regio en stemt af met de landelijke Eigen Kracht *Centrale*.

Familie en sociaal netwerk:
directe en verder afstaande bloedverwanten en andere voor hen belangrijke personen. Denk aan familieleden, buren en vrienden.

Fase 1 zaak:
door de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt begrip voor een zaak die tijdens de voorbereiding gestaakt is. Het gaat om een situatie waarin een Eigen Kracht-coördinator aan de

voorbereiding is begonnen, maar waarbij het om uiteenlopende redenen niet komt tot een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten.

Fase 2 conferenties:
door de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt begrip voor een zaak waarvan de voorbereiding uitmondt in een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten.

Fasen van een Eigen Kracht-conferentie:

Activeringsfase	:	Periode voorafgaand aan de 'familiebijeenkomst', waarin mensen gestimuleerd worden om bijeen te komen en de Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid.
Conferentiefase	:	Fase waarin de Eigen Kracht-conferentie plaatsvindt. Hierin zijn drie fasen te onderscheiden: - Informatiefase: eerste deel van de 'familiebijeenkomst' waarin professionals informatie verstrekken aan familie en netwerk. - Besloten tijd: tweede deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie en de leden van het sociaal netwerk de benodigde informatie hebben verkregen, verlaten de aanmelder, andere hulpverleners en de coördinator de ruimte, waarna de familie beraadslaagt en een plan maakt. - Presentatie van het plan: derde deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie een plan heeft gemaakt, worden de coördinator en de aanmelder binnen- of opgeroepen en presenteert de familie het plan. De aanmelder accepteert het plan tenzij duidelijk is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is, dan wel dat het plan niet wettig is.

Hoofdpersoon:
persoon voor wie de Eigen Kracht-conferentie wordt gehouden. In de jeugdzorg zijn dit de kinderen waarvoor een plan gemaakt wordt. In andere sectoren kan het (ook) om volwassenen gaan.

2 Aanmeldingen

2.1 Inleiding

Verzoeken voor het houden van een Eigen Kracht-conferentie kunnen worden gedaan door professionals, familieleden of (volwassen) hoofdpersonen voor wie de conferentie bedoeld is. Degene die een zaak bij Eigen Kracht aanmeldt, krijgt te maken met de regiomanager. De regiomanager zoekt een coördinator die zo goed mogelijk bij de familie past en vervolgens start de coördinator met de voorbereiding. Voor zover nodig informeert de regiomanager de hulpverlener of de familie over doel en werkwijze van Eigen Kracht. Elke zaak wordt doorgesproken om een indruk te krijgen of een conferentie een geschikt middel is en wat de motieven van de aanmelder zijn. De regiomanager gaat onder meer na of de familie de ruimte van de hulpverlener krijgt om een eigen plan te maken, of en welke bodemeisen er zijn en in hoeverre de familie is ingelicht.

2.2 Aantal aanmeldingen en conferenties

In het jaar 2009 zijn er 199 zaken aangemeld. Van deze 199 zaken zijn van 175 zaken de registratiegegevens bekend. De overige zaken zijn deels nog niet afgerond (zie ook 1.5). Het aantal van 175 zaken is bijna een verdubbeling van het aantal geregistreerde zaken in 2008 (N=90). In 100 gevallen betrof de conferentie alleen een kind, in 11 gevallen uitsluitend een volwassene en in 64 gevallen zowel een kind als een volwassen hoofdpersoon. In 170 gevallen was het de eerste keer dat een Eigen Kracht-conferentie werd aangevraagd; in 5 gevallen was al eerder een Eigen Kracht-conferentie rondom dezelfde hoofdpersonen gehouden. De redenen om opnieuw een conferentie aan te melden hebben te maken met gewijzigde omstandigheden (N=4) en stagnatie van de uitvoering van het plan (N=1).

2.3 Aanmelders

137 van de 175 conferenties (78%) zijn aangemeld door hulpverlenende instanties. In 18 gevallen (10%) verzorgde een familielid de aanmelding en in 20 gevallen (12%) nam degene voor wie de Eigen Kracht-conferentie werd georganiseerd (de hoofdpersoon) zelf het initiatief. Twee derde van de door hulpverlenende instanties aangemelde zaken komt van medewerkers van Bureau Jeugdzorg (BJZ). Van de 91 zaken die door BJZ zijn aangemeld, komen 45 zaken van de jeugdbescherming, 42 zaken via de vrijwillige hulpverlening en 4 via het AMK. De verschillende zorgaanbieders jeugdzorg hebben in totaal 37 zaken rechtstreeks aangemeld. Waar aanmeldingen van een zorgaanbieder via BJZ zijn aangemeld, zijn deze geregistreerd als een aanmelding van BJZ.

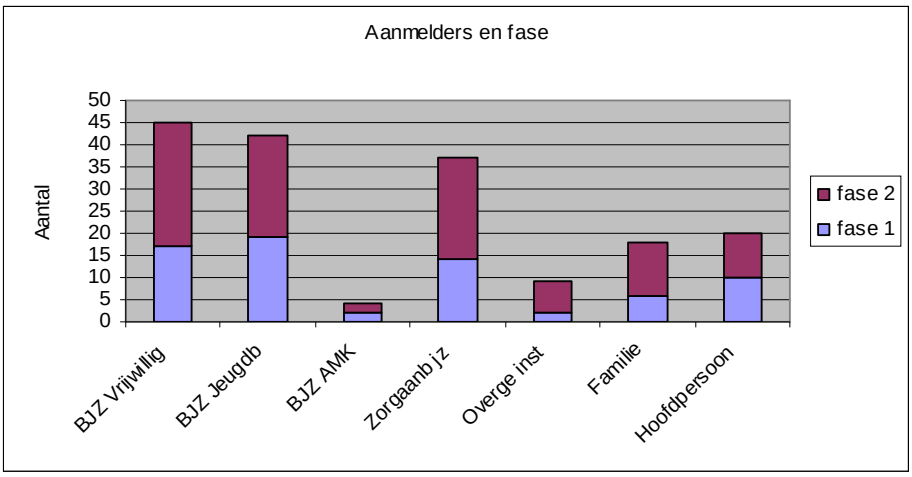

De aanmelders zijn:

Aanmelder	Aantal
Bureau Jeugdzorg - jeugdbescherming	45
Bureau Jeugdzorg - vrijwillig	42
Bureau Jeugdzorg - AMK	4
Bureau Jeugdzorg - jeugdreclassering	0
Zorgaanbieders jeugdzorg	37
MEE	2
School	2
Overige instellingen	5
Familielid	18
Hoofdpersoon zelf	20
Totaal	*175*

In de categorie ‘overig’ worden de reclassering, het maatschappelijk werk, een gemeente, een thuiszorgorganisatie en een gezamenlijk project van Provincie en een Jeugd-hulpinstelling, elk één keer genoemd.

2.4 Wachtlijsten

Eigen Kracht kende geen wachtlijsten. Alle aanmeldingen die in de onderzoeksperiode zijn gedaan, konden meteen in behandeling worden genomen.

2.5 Duur hulpverlening

Duur hulpverlening in jaren	Aantal
Geen hulpverlening	15
0 tot 1 jaar	28
1 tot 2 jaar	26
2 tot 5 jaar	31
5 tot 10 jaar	15
Meer dan 10 jaar	9
Onbekend	51
Totaal	*175*

Als de aanmeldingen waarvan onbekend is hoe lang er al hulpverlening is buiten beschouwing worden gelaten (N=51), dan blijkt dat 12% geen contacten met hulpverleners heeft (was 7%) Het aantal gezinnen dat al langere tijd (meer dan 5 jaar) contacten met hulpverleners heeft is 19% (was 27%). In vergelijking met vorig jaar lijkt EKC dus eerder ingezet te worden.

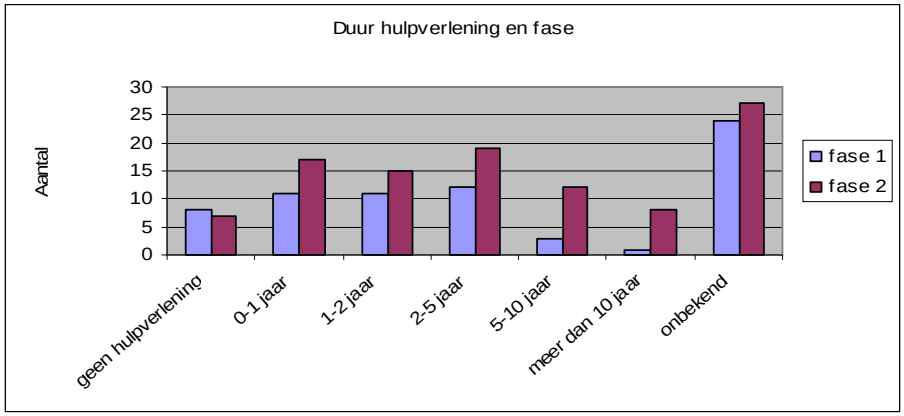

2.6 Reden aanmelding

Een van de vragen die aan de Eigen Kracht-coördinator gesteld wordt, is welke achtergrondproblematiek een rol speelt. De coördinator kan daarbij kiezen uit een aantal vaste rubrieken of ‘anders’ invullen en toelichten.
Van alle 164 zaken waar kinderen bij betrokken zijn is er één of zijn meerdere achtergrondproblemen bekend. Per zaak zijn er gemiddeld 2,8 achtergrondproblemen, 464 in totaal. De reden voor het aanmelden bij Eigen Kracht hangt vaak samen met pedagogische onmacht van de ouders (N=97), gedragsproblemen van het kind (N=83), echtscheidingsperikelen (N=60) en overbelasting van de ouders (N=59).
De 11 zaken waar uitsluitend volwassen hoofdpersonen bij betrokken zijn kennen in totaal 24 achtergrondproblemen, 2,2 gemiddeld. De aantallen zijn te klein om hier een duidelijk patroon in te herkennen. Het meest frequente probleem heeft te maken met financiën en huisvesting.

Achtergrondproblematiek	Aantal bij kinderen	Aantal bij volwassen hoofdpersonen	Totaal
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	97	1	98
Gedragsproblemen kind	83	2	85
Echtscheidingsperikelen	60	3	63
Overbelasting ouders	59	2	61
Financiën en huisvestingsproblemen	30	5	35
Psychiatrische problematiek	28	3	31
Verslaving	22	1	23
Problemen met school	22	0	22
In aanraking met politie	17	0	17
Huiselijk geweld/incest	14	0	14
Dood/ziekte	9	1	10
Verstandelijke beperking	6	2	8
Problemen met werk	3	2	5
Lichamelijke beperking	3	0	3
Overig	11	2	13
Totaal	*464*	*24*	*488*

In de categorie ‘overig’ zijn problemen genoemd als onbegrip in de communicatie, problemen met instanties en eenzaamheid/isolement.

2.7 Zorgen en vragen als uitgangpunt

Op het aanmeldingsformulier dat de Eigen Kracht *Centrale* gebruikt, formuleren de aanmelders de reden van hun verwijzing en de vraag (of vragen) die zij aan de familie willen voorleggen. Zij beschrijven hun zorgen over de situatie van de kinderen of volwassen hoofdpersonen en benoemen concreet de zorgpunten. Deze vragen zijn belangrijk omdat zij het uitgangspunt van de conferentie zijn. Ook bij het beoordelen van het plan door de aanmelder spelen de vragen een rol. De aanmelder controleert of het door de familie opgestelde plan een antwoord is op de geformuleerde vragen.

Voor de 164 zaken met kinderen zijn in totaal 435 vragen geformuleerd, dat is een gemiddelde van 2,7 vraag per conferentie. De vragen gaan met name over de opvoeding, het gedrag van het kind, de (gewenste) woonplek ken de omgangsregeling met ouders en anderen. In de categorie ‘overig’ vallen vooral vragen op het gebied van het verbeteren van de communicatie tussen ouders en kinderen en/of andere gezinsleden, het versterken van het sociaal netwerk en het verbeteren van de familiestructuur. De 11 conferenties voor uitsluitend volwassen hoofdpersonen hebben in totaal 24 vragen (2,2 gemiddeld).

Achtergrondproblematiek	Kinderen (evt. in combinatie met volwassenen)	Uitsluitend volwassenen	Totaal
Opvoeding	92	0	92
Woonplek (waar moet het kind wonen)	66	5	71
Gedrag kind	70	0	70
Omgangsregeling met ouders/anderen	55	2	57
Vrije tijd	32	1	33
Financiën/huisvesting	24	3	27
Onderwijs	25	0	25
Zelfstandigheid	15	4	19
Werk	7	2	9
Medische kwesties	6	2	8
Voorziening gezag	7	0	7
Huiselijk geweld	3	0	3
Overig	33	5	38
Totaal	*435*	*24*	*459*

2.8 Achtergrondinformatie aangemelde kinderen

2.8.1 Aantal

Bij 164 van de 175 zaken zijn kinderen betrokken. Hierbij gaat het in totaal om 258 kinderen oftewel 1,6 kind per zaak. Het maximaal aantal kinderen uit één gezin waarvoor een conferentie is aangevraagd bedraagt 4.

2.8.2 Leeftijd

Bijna de helft van de kinderen is tussen de 5 en 12 jaar, een derde is tussen de 13 en 18 jaar oud. De rest is onder de 5 jaar oud. Van vijf kinderen is de leeftijd onbekend.

Leeftijd kinderen	Aantal
Ongeboren	2
0 - 4 jaar	39
5 - 12 jaar	125
13 - 17 jaar	87
Onbekend	5
Totaal	*258*

2.8.3 Geslacht

De verdeling tussen jongens en meisjes is redelijk gelijk: 120 jongens (47%) en 132 meisjes (51%). Van zes kinderen (2%) is het geslacht onbekend.

2.8.4 Etniciteit

Van 4 kinderen is de etnische achtergrond niet bekend. Driekwart van de kinderen - 195 van de 258 - heeft een Nederlandse achtergrond (dat wil zeggen dat beide ouders Nederlands zijn). De grootste niet-Nederlandse groep wordt gevormd door kinderen met een Turkse achtergrond (N=26). De overige 33 kinderen laten een gevarieerde etnische achtergrond zien, zoals Colombiaans (N=6), Antilliaans (N=5), Marokkaans (N=5) en Braziliaans (N=3).

Etniciteit kind	Aantal
Beide ouders Nederlands	195
Eén of beide ouders niet-Nederlands	59
Onbekend	4
Totaal	*258*

2.8.5 Verblijfplaats

Van 4 kinderen is de verblijfplaats niet bekend. Ruim twee derde (N=176) woont thuis bij één of beide ouders. 35 kinderen (14%) wonen bij familie of bekenden, 25 kinderen (10%) in een crisis- of leefgroep en 10 kinderen (4%) bij een pleeggezin.

Verblijfplaats	Aantal
Bij (één van de) ouders	176
Familie of bekenden	35
Crisis- of leefgroep	25
Pleeggezin	10
Anders	8
Onbekend	4
Totaal	*258*

2.8.6 Woonplaats

Van 238 kinderen is de woonplaats bekend. Binnen de provincie Overijssel domineren de steden in de regio Twente. Het grootste deel, 56 kinderen, is woonachtig in Enschede. Ook in Almelo (N=24) en Hengelo (N=18) wonen veel kinderen. In de andere delen van de provincie wonen de kinderen vooral in Zwolle (N=35) en Steenwijk(erland) (N=28)

Plaats	Gemeente	Aantal kinderen
Albergen	Tubbergen	1
Almelo	Almelo	24
Borne	Borne	3
Dalfsen	Dalfsen	2
De Krim	Hardenberg	1
Dedemsvaart	Hardenberg	1
Den Ham	Twenterand	1
Deventer	Deventer	8
Enschede	Enschede	56
Genemuiden	Zwartewaterland	1
Goor	Hof van Twente	4
Hardenberg	Hardenberg	5
Heeten	Raalte	8
Heino	Raalte	1
Hellendoorn	Hellendoorn	3
Hengelo	Hengelo	17
IJsselmuiden	Kampen	1
Kampen	Kampen	8
Losser	Losser	1
Mariënberg	Hardenberg	1
Markelo	Hof van Twente	2
Nieuwleusen	Dalfsen	2
Nijverdal	Hellendoorn	5
Oldenzaal	Oldenzaal	3
Ommen	Ommen	4
Ossenzijl	Steenwijkerland	2
Raalte	Raalte	3
Rijssen	Rijssen-Holten	3
Sibculo	Hardenberg	2
Steenwijk	Steenwijkerland	19
Steenwijkerland	Steenwijkerland	2
Stegeren	Ommen	1
Vollenhove	Steenwijkerland	5
Westerhaar	Twenterand	2
Wilsum	Kampen	1
Zwolle	Zwolle	35
Totaal		*238*

2.9 Achtergrondkenmerken volwassenen

Bij 75 van de 175 zaken zijn volwassen hoofdpersonen (18+ deelnemers) betrokken, waarvan in 11 gevallen alleen een volwassen hoofdpersoon zonder kind. Dit kan ook gaan om een (pleeg)ouder of een jongere die net 18 jaar is. In totaal zijn er 90 volwassen hoofdpersonen: 32 mannen (36%) en 56 vrouwen (64%). Van 2 volwassenen is het

geslacht onbekend.

Van 9 volwassen hoofdpersonen is de leeftijd onbekend. De overige 81 volwassenen zijn tussen de 18 en 25 jaar (N=16), tussen de 26 en 40 jaar (N=35), tussen de 41 en 60 jaar (N=29) en ouder dan 60 jaar (N=1).

70 van de 90 volwassenen (78%) hebben een Nederlandse achtergrond, 7 volwassenen hebben een Turkse achtergrond en de overige 13 volwassenen hebben een Antilliaanse, Marokkaanse, Italiaanse, Iraanse, Poolse en Thaise achtergrond.

77 van de 90 volwassenen (84%) wonen zelfstandig. De overige 14 personen wonen bij hun ouders (N=4), bij familie (N=3), in een crisis/leefgroep (N=2), of een pleeggezin, in het ziekenhuis, in een vrouwenopvanghuis en in een ouder/kindvoorziening (elk N=1).

2.9.1 Woonplaats

Van 85 volwassenen is de woonplaats bekend. De meeste volwassenen wonen in de gemeenten Zwolle (N=21), Enschede (N=16) en Steenwijkerland (N=14).

Plaats	Gemeente	Aantal volwassenen
Almelo	Almelo	2
Borne	Borne	2
Dalfsen	Dalfsen	1
Deventer	Deventer	8
Enschede	Enschede	16
Genemuiden	Zwartewaterland	2
Hardenberg	Hardenberg	2
Heeten	Raalte	2
Hengelo	Hengelo	4
Kampen	Kampen	1
Nieuwleusen	Dalfsen	1
Oldenzaal	Oldenzaal	2
Ommen	Ommen	2
Ossenzijl	Steenwijkerland	1
Raalte	Raalte	1
Rijssen	Rijssen-Holten	2
St Jansklooster	Steenwijkerland	1
Steenwijk	Steenwijkerland	6
Steenwijkerland	Steenwijkerland	4
Vollenhove	Steenwijkerland	2
Westerhaar	Twenterand	2
Zwolle	Zwolle	21
Totaal		*85*

3 Alleen activeringsfase ('fase 1 zaken')

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over aanmeldingen waarin het uiteindelijk niet tot een formele conferentie gekomen is; de zogenaamde fase 1 conferenties. Dit is het geval als tijdens de activeringsfase blijkt dat een conferentie niet haalbaar is of niet meer nodig is.

3.2 Aantal

In totaal werden in 2009 175 zaken met een registratie afgerond. Van deze zaken kwam het in 105 gevallen (60%) tot een conferentie, dat wil zeggen dat familie, sociaal netwerk en hulpverleners bijeen zijn gekomen om een plan te maken. 40% van de aanmeldingen (N=70) leidde niet tot een conferentie.

3.3 Reden van niet doorgaan

Als een conferentie niet doorgaat, kan dat verschillende oorzaken hebben. Tezamen worden 106 redenen aangevoerd; 1,5 reden per conferentie. In 20 situaties is een andere oplossing gevonden. In 14 gevallen werd de aanmelding ingetrokken door de hulpverlener zonder dat bekend is wat dat daarvan de reden was. Er zijn 17 redenen genoemd die te maken hebben met gewijzigde omstandigheden, waardoor de conferentie niet meer haalbaar of nodig werd geacht, zoals opname in het ziekenhuis, andere prioriteiten en vertrek naar het buitenland. De overige redenen waardoor de conferentie niet heeft plaats gevonden hebben te maken met de Eigen Kracht-conferentie zelf: betrokkenen wilden hun medewerking niet verlenen, het netwerk werd te klein of te onevenwichtig bevonden of er was ruzie in de familie.

Reden van niet doorgaan	Aantal
Andere oplossing	20
Aanmelding ingetrokken	14
Netwerk te klein	14
Ruzie en/of te grote tegenstellingen	13
Volwassen hoofdpersoon wil niet	13
Ouders willen niet	12
Kind wil niet	3
Andere reden	17
Totaal	*106*

Een aantal voorbeelden van de andere oplossingen:

> *'Weekendopvang voor kind waardoor belasting voor moeder en familie afgenomen is, het kind meer handelbaar is en de familieverhoudingen zijn verbeterd.'*

'De vraag ging om een overbruggingsperiode tot andere hulpverlening. Heel snel was die hulpverlening beschikbaar.'

'Jongere bleef thuis wonen met nieuwe afspraken. Er werd beter naar elkaar geluisterd en jongere hield zich beter aan afspraken.'

3.4 Aantal contacten

In de 70 zaken waarin uiteindelijk geen conferentie is gehouden, hebben de coördinatoren met in totaal 583 personen contact gehad. Dat is gemiddeld 8,3 persoon per zaak. De meest voorkomende contacten waren met familieleden (N=143), vrienden (N=120), volwassen hoofdpersonen (N=84), ouders (N=75) en minderjarige hoofdpersonen (N=55). Daarnaast met professionals/aanmelders (N=53) en andere hulpverleners (N=53).

3.5 Aantal fase 1 zaken per aanmelder

In Overijssel is in 2009 40% (N=70) van de aanmeldingen niet doorgegaan als conferentie. De aanmeldingen van Bureau Jeugdzorg zitten ongeveer op dit percentage (43%). Bij de aanmeldingen die via zorgaanbieders jeugdzorg zijn gedaan geldt dit voor 38%. In vergelijking met 2008 is er sprake van een daling bij zorgaanbieders jeugdzorg (was 53%) en een stijging bij Bureau Jeugdzorg (was 31%). De aanmeldingen door een familielid leidde in 33% niet tot een conferentie (daling: was 43%); dit gold voor 50% van de aanmeldingen door de hoofdpersoon zelf (zelfde gebleven).

Aanmelder	Aantal
Bureau Jeugdzorg - jeugdbescherming	17
Bureau Jeugdzorg - vrijwillig	19
Bureau Jeugdzorg - AMK	2
Bureau Jeugdzorg - jeugdreclassering	0
Zorgaanbieders jeugdzorg	14
MEE	0
School	1
Overige instellingen	1
Familielid	6
Hoofdpersoon zelf	10
Totaal	*70*

3.6 Duur hulpverlening

In 46 van de 70 gevallen is bekend hoe lang het gezin al hulpverlening had voordat de aanmelding is gedaan.
Van deze 46 gezinnen waar het niet tot een Eigen Kracht-conferentie is gekomen, hebben 22 gezinnen (48%) de conferentie aangeboden gekregen in de eerste twee jaar dat zij met hulpverlening te maken hadden, 12 gezinnen (26%) hebben tussen de twee en vijf jaar hulpverlening, 4 gezinnen (9%) langer dan 5 jaar en 8 gezinnen (17%) hadden helemaal

nog geen professionele hulpverlening.

Duur hulpverlening	Aantal
Geen hulpverlening	8
0 tot 1 jaar	11
1 tot 2 jaar	11
2 tot 5 jaar	12
5 tot 10 jaar	3
Meer dan 10 jaar	1
Onbekend	24
Totaal	*70*

3.7 Achtergrondproblematiek

Er zijn gegevens bekend van alle zaken die niet zijn doorgegaan als conferentie. In totaal zijn er 79 belangrijke problemen genoemd, oftewel 2,7 probleem per zaak. Er is dus vaak sprake van een combinatie van problemen. De frequentie van de meest voorkomende problemen komt in grote lijnen overeen met die van alle zaken.

Achtergrondproblematiek	Aantal
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	33
Gedragsproblemen kind	33
Echtscheidingsperikelen	27
Overbelasting ouders	21
Financiën en huisvestingsproblemen	15
Psychiatrische problematiek	12
Problemen met school	12
Huiselijk geweld/incest	9
In aanraking met politie	7
Verslaving	5
Verstandelijke beperking	4
Dood/ziekte	3
Lichamelijke beperking	3
Problemen met werk	0
Overig	7
Totaal	*191*

3.8 Zorgen en vragen

In de 70 zaken die niet tot een Eigen Kracht-bijeenkomst hebben geleid, waren de volgende zorgen en vragen uitgangspunt bij de start van de voorbereiding. In totaal zijn er bij deze zaken 151 zorgen en vragen genoemd, dat is 2,2 per zaak.

Vragen voor conferentie	Aantal
Opvoeding	27
Woonplek (waar moet het kind wonen)	27
Gedrag kind	24
Omgangsregeling met ouders/anderen	18
Zelfstandigheid	8
Financiën/huisvesting	8
Onderwijs	6
Vrije tijd	6
Medische kwesties	4
Werk	2
Huiselijk geweld	2
Voorziening gezag	1
Overig	18
Totaal	*151*

3.9 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen

3.9.1 Aantal

Bij 64 van de 70 fase 1 zaken zijn kinderen betrokken. Hierbij gaat het in totaal om 99 kinderen oftewel 1,5 kind per zaak.

3.9.2 Leeftijd

De leeftijd van de kinderen van de fase 1 zaken is als volgt:

Leeftijd kinderen	Aantal
0 - 4 jaar	16
5 - 12 jaar	49
13 - 18 jaar	29
Onbekend	5
Totaal	*99*

3.9.3 Geslacht

Van 4 kinderen is het geslacht onbekend. De overige 95 kinderen zijn 43 jongens (45%) en 52 meisjes (55%).

3.9.4 Etniciteit

Ruim driekwart van de kinderen - 77 van de 99 - heeft een Nederlandse achtergrond (dat wil zeggen dat beide ouders Nederlands zijn). De overige 22 kinderen hebben onder meer een Turkse (N=9), Antilliaanse (N=4) of Marokkaanse (N=3) achtergrond.

Etniciteit kind	Aantal
Beide ouders Nederlands	77
Eén of beide ouders niet-Nederlands	22
Totaal	*99*

3.9.5 Verblijfplaats

Van 4 kinderen is de verblijfplaats niet bekend. Van de overige 95 kinderen wonen er 70 (74%) thuis bij beide of één van de ouders. 14 kinderen wonen bij familie, 8 kinderen wonen in een crisis- of leefgroep en 3 kinderen bij een pleeggezin.

Verblijfplaats	Aantal
Bij (één van de) ouders	70
Familie of bekenden	14
Crisis- of leefgroep	8
Pleeggezin	3
Onbekend	4
Totaal	*99*

3.10 Achtergrondkenmerken volwassenen

Bij 29 fase 1 zaken zijn volwassen hoofdpersonen betrokken: 23 keer in combinatie met minderjarige hoofdpersonen, 6 keer betreft het uitsluitend volwassenen. Bij deze 29 zaken zijn in totaal 39 volwassenen betrokkenen, 1,3 volwassene gemiddeld. Het gaat om 14 mannen (42%) en 23 vrouwen (58%). Van 2 volwassenen is het geslacht onbekend.

Van 7 volwassen hoofdpersonen is de leeftijd onbekend. De overige 32 volwassenen zijn tussen de 18 en 25 jaar (N=6), tussen de 26 en 40 jaar (N=15) en tussen de 41 en 60 jaar (N=11).

Er zijn 31 volwassenen met een Nederlandse achtergrond (79%). De overige 8 volwassenen zijn Turks (N=3), Antilliaans (N=2), Marokkaans, Pools en Iraans (elk N=1).

32 van de 39 volwassenen (82%) wonen zelfstandig; 3 personen wonen bij hun ouders, eveneens 2 personen bij een familielid, één persoon in een crisisgroep en één persoon in een ouder/kindvoorziening.

4 Wel Eigen Kracht-conferentie ('fase 2 zaken')

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over 105 zaken waarvan de voorbereiding heeft geleid tot een bijeenkomst, de Eigen Kracht-conferentie en waarvan de registratie is ingevuld.

4.2 Duur van de voorbereiding

Als een zaak verwezen is naar Eigen Kracht start de conferentie met de voorbereiding. Deze loopt tot de dag van de conferentie. In de meeste gevallen (71%) zit er niet langer dan twee maanden tussen het moment van aanmelding en de conferentie. In 17 gevallen (16%) duurde de voorbereiding langer dan drie maanden. In vergelijking met 2008 is de voorbereidingstijd iets gedaald; toen werd 65% van de conferenties binnen twee maanden gehouden en 15% na meer dan drie maanden.

Duur van de voorbereiding	Aantal
0 - 1 maand	43
1 - 2 maanden	32
2 - 3 maanden	13
Meer dan 3 maanden	17
Totaal	*105*

4.3 Aanmelders

Bij de 105 zaken die tot een conferentie hebben geleid, komen er 53 aanmeldingen (50%) van het Bureau Jeugdzorg. Ruim 20% komt van één van de zorgaanbieders jeugdzorg. Eveneens ruim 20% komt vanuit een niet professionele aanmelder.

Aanmelder	Aantal
Bureau Jeugdzorg - jeugdbescherming	28
Bureau Jeugdzorg - vrijwillig	23
Bureau Jeugdzorg - AMK	2
Bureau Jeugdzorg - jeugdreclassering	0
Zorgaanbieders jeugdzorg	23
MEE	2
School	1
Overige instellingen	4
Familielid	12
Hoofdpersoon zelf	10
Totaal	*105*

4.4 Duur van de hulpverlening

In 78 gevallen is bekend hoe lang het gezin al hulpverlening had voordat de aanmelding is gedaan. Van deze 78 gevallen heeft 9% geen hulpverlening, 41% korter dan twee jaar contact met hulpverleners en 50% langer dan twee jaar. Vergeleken met fase 1 hebben de fase 2 zaken vaker te maken met langdurige professionele hulpverlening. Wel is er in vergelijking met vorig jaar sprake van een daling van de lengte (vorig jaar 67% langer dan 2 jaar).

Duur hulpverlening in jaren	Aantal
Geen hulpverlening	7
0 tot 1 jaar	17
1 tot 2 jaar	15
2 tot 5 jaar	19
5 tot 10 jaar	12
Meer dan 10 jaar	8
Onbekend	27
Totaal	*105*

4.5 Achtergrondproblematiek

Voor de 105 conferenties zijn in totaal 297 achtergrondproblemen geformuleerd: 2,8 per conferentie. De meeste conferenties hebben pedagogische onmacht/verwaarlozing, gedragsproblemen, overbelasting ouders en echtscheidingsperikelen als achtergrond-problematiek.

Achtergrondproblematiek	Aantal fase 2 zaken
Pedagogische onmacht/verwaarlozing	65
Gedragsproblemen kind	52
Overbelasting ouders	40
Echtscheidingsperikelen	36
Financiën en huisvestingsproblemen	20
Psychiatrische problematiek	19
Verslaving	18
Problemen met school	10
In aanraking met politie	10
Dood/ziekte	7
Problemen met werk	5
Huiselijk geweld/incest	5
Verstandelijke beperking	4
Lichamelijke beperking	0
Overig	6
Totaal	*297*

4.6 Vragen

De vragen die te maken hebben met opvoeding, gedrag van het kind, woonplek en omgangsregeling zijn het meest als onderwerp genoemd voor de conferentie. Er zijn tezamen 309 vragen geformuleerd, 2,9 per conferentie.

Vragen voor conferentie	Aantal
Opvoeding	65
Gedrag kind	46
Woonplek (waar moet het kind wonen)	44
Omgangsregeling met ouders/anderen	39
Vrije tijd	27
Onderwijs	19
Financiën/huisvesting	19
Zelfstandigheid	11
Werk	7
Voorziening gezag	6
Medische kwesties	4
Huiselijk geweld/incest	1
Overig	20
Totaal	*308*

4.7 Achtergrondkenmerken kinderen

4.7.1 Aantal

Bij de 105 zaken waar kinderen (mede) de hoofdpersoon zijn, gaat het in totaal om 159 kinderen. Dat is gemiddeld 1,5 kind per fase 2 zaak.

4.7.2 Leeftijd

De grootste groep wordt gevormd door kinderen tussen 5 en 12 jaar oud.

Leeftijd kinderen	Aantal
Ongeboren	2
0 - 4 jaar	23
5 - 12 jaar	76
13 - 18 jaar	58
Totaal	*159*

4.7.3 Geslacht

Van de 2 ongeboren kinderen is het geslacht onbekend. De rest zijn 77 jongens (49%) en 80 meisjes (51%).

4.7.4 Etniciteit

Van vier kinderen is de etnische achtergrond onbekend. Van de overige 155 kinderen

hebben er 118 (77%) een Nederlandse etniciteit. De overige 37 kinderen hebben onder meer een Turkse (N=17), Colombiaanse (N=6) en Braziliaanse (N=2) achtergrond.

4.7.5 Verblijfplaats

Twee derde van de kinderen (67%) woont thuis bij één of beide ouders.

Verblijfplaats	Aantal
Bij (één van de) ouders	106
Familie of bekenden	21
Crisis- of leefgroep	17
Pleeggezin	7
Anders	8
Totaal	*159*

4.8 Achtergrondkenmerken volwassen hoofdpersonen

Bij 46 fase 2 zaken zijn in totaal 51 volwassenen betrokken. In 41 fase 2 zaken is de conferentie bestemd voor volwassenen in combinatie met minderjarige hoofdpersonen, in 5 gevallen betreft de conferentie uitsluitend een volwassen hoofdpersoon.

Het gaat om 18 mannen (35%) en 33 vrouwen (65%).

Van 2 volwassen hoofdpersonen is de leeftijd onbekend. De overige 49 volwassenen zijn tussen de 18 en 25 jaar (N=10), tussen de 26 en 40 jaar (N=20), tussen de 41 en 60 jaar (N=18) en boven de 60 (N=1).

Er zijn 39 volwassenen met een Nederlandse achtergrond (76%). De overige 12 volwassenen hebben een andere etnische achtergrond, zoals Turks en Antilliaans.

45 volwassenen (88%) wonen zelfstandig. De overige 6 personen wonen bij hun ouders, bij familie (N=2), in een crisisgroep, in een ziekenhuis, in een vrouwenopvang.

4.9 Locatie van de Eigen Kracht-conferentie

35 van de 105 conferenties (33%) zijn gehouden in buurthuizen, 15 conferenties vonden in horecagelegenheden plaats, 15 conferenties in gebouwen van hulpverlenende instanties, 11 conferenties in kerken en 6 conferenties bij iemand thuis. Daarnaast vonden er conferenties plaats in kantines van sportclubs, in schoolgebouwen, in zorgcentra en in een scoutinggebouw.

4.10 Tijdstip van de Eigen Kracht-conferentie

Ruim de helft van de conferenties (55 van de 105) zijn doordeweeks gehouden, de rest in het weekend. 54 families kozen voor een tijdstip overdag, 38 families voor een tijdstip ‘s avonds en 13 families hielden de conferentie zowel ‘s avonds als overdag.

4.11 Duur van de Eigen Kracht-conferentie

Bijna drie kwart van de conferenties heeft maximaal 5 uur geduurd, de rest langer. De grootste groep bevindt zich tussen de 3 en 5 uur.

Duur conferentie in uren	Aantal
1 tot 3 uur	26
3 tot 5 uur	59
5 tot 8 uur	19
Meer dan 8 uur	1
Totaal	*105*

Het tweede deel van de conferentie is de besloten tijd. Hierin zijn familie en netwerk met elkaar aan het beraadslagen. Twee derde van de families is hiermee binnen drie uur klaar, de rest had meer tijd nodig. Van één conferentie is dit gegeven niet bekend.

Duur besloten deel in uren	Aantal
0 tot 1 uur	11
1 tot 3 uur	67
3 tot 5 uur	24
Meer dan 5 uur	3
Totaal	*105*

4.12 Aantal deelnemers

In totaal hebben 1240 personen deelgenomen aan de 105 Eigen Kracht-conferenties. Dat is 11,8 deelnemers per conferentie. Het aantal is uitgezonderd de coördinator en een eventuele (slechts in één geval aanwezige) externe tolk. De kleinste conferenties telde 5 deelnemers, de grootste conferentie 26 deelnemers.

Van 1185 van de aanwezigen is bekend in welke hoedanigheid zij aan de conferentie hebben deelgenomen. Deze personen zijn onder te verdelen in drie categorieën: familie, sociaal netwerk en professionals. Van de aanwezigen behoort 63% tot de familie, 24% tot het sociaal netwerk en 14% tot de professionals.

Aanwezige familieleden	Aantal
Ooms/tantes	179
Ouders	129
Grootouders	111
Neven/nichten	30
Volwassen hoofdpersonen	70
Minderjarige hoofdpersonen	128
Anders (broers/zussen, overige familieleden)	95
Totaal	*742*

Aanwezigen uit sociaal netwerk	Aantal
Vrienden	*236*
Anders (buren, kennissen, collega;s)	*44*
Totaal	*280*

Aanwezige professionals	Aantal
Aanmelder	57
School	16
Anders (artsen, mentoren, begeleiders)	90
Totaal	*163*

4.13 Afwezigen

In totaal werden 282 mensen uitgenodigd die niet kwamen: 232 familieleden en 50 professionals, 2,7 persoon per conferentie. Naar de reden van hun afwezigheid is niet gevraagd. Daarnaast waren ook bij 22 van de 105 conferenties mensen expliciet niet welkom, in totaal 32 mensen. Meestal wilde de meerderheid van de aanwezigen en/of de hoofdpersoon niet dat een bepaald persoon erbij aanwezig was. In 3 gevallen droeg iemand die niet welkom was aan de conferentie bij in de vorm van een brief, via een oma of een mondelinge boodschap.

4.14 Resultaat

Van alle conferenties is het resultaat bekend. In 100 gevallen bereikte de familie overeenstemming over een plan, in 2 gevallen niet en in 3 gevallen is het plan nog niet helemaal definitief. In 55 gevallen was er een professional aanwezig om het plan direct te accepteren, in 48 gevallen niet.

4.15 Inhoud plan

4.15.1 Vraag om professionele hulp

In 70 van de 103 plannen (68%) vraagt de familie om professionele hulp.

4.15.2 Evaluatie

In 94 van de 103 plannen (91%) spreekt de familie een moment voor evaluatie af.

4.15.3 Noodplan

In 92 van de 103 plannen (89%) is een afspraak gemaakt over wat de betrokkenen doen als de uitvoering van het plan anders loopt dan voorzien. Meestal spreken zij af welke betrokkenen dan weer bij elkaar komen.

4.15.4 Wijziging verblijfplaats

Bij 44 conferenties was meer duidelijkheid over de (toekomstige) verblijfplaats van een kind een expliciet geformuleerde vraag van de conferentie. Uit de registratiegegevens blijkt dat

33 kinderen (van 23 conferenties) van woonplek zullen veranderen. Van een deel van hen is alleen de nieuwe woonplaats bekend, niet de aard van de wijziging. De veranderingen bij degenen van wie dit gegeven wel bekend is, zijn als volgt:
- van ouders naar tijdelijke opvang (2x);
- van familie naar crisisopvang (2x);
- van familie naar training zelfstandig wonen;
- van gastgezin naar ander gastgezin;
- van leefgemeenschap naar zelfstandig;
- van moeder naar vader;
- van moeder naar vriend van moeder (2x);
- van ouders naar zelfstandig;
- van pleegouders naar ouders;
- van tante naar moeder;
- van crisisopvang naar familie.

4.16 Tevredenheid coördinator over aanmelder

Een goede samenwerking en afstemming tussen aanmelder en Eigen Kracht is van belang tijdens de voorbereiding en de conferentie zelf. Aan zowel de aanmelder als aan de coördinator is gevraagd een rapportcijfer te geven om de waardering uit te drukken. De resultaten van de aanmelders komen in het volgende hoofdstuk aan de orde.

De coördinatoren geven gemiddeld een 7,7 voor de samenwerking. Van de 90 coördinatoren die deze vraag hebben beantwoord (wanneer de aanmelder een familielid of de hoofdpersoon betreft hoeft er geen cijfer te worden gegeven), geven er twee een onvoldoende (1x een 1, 1x een 4). Het meest voorkomende cijfer is een 8 (38x). Trefwoorden om de tevredenheid in een cijfer uit te drukken zijn: betrokken, geven van goede informatie, prettig, goed bereikbaar, positieve houding, adequaat.

Enkele citaten die het gegeven cijfer illustreren:

> *‘Een 6. Hij was moeilijk te bereiken, was niet aanwezig op de conferentie en meldde dit vlak van te voren.’*
>
> *‘Een 7. Ze gaf adequate informatie en was goed bereikbaar, maar had zich wel iets meer betrokken mogen tonen.’*
>
> *‘Een 8. Prettig samen gesproken en samengewerkt. We hebben enige tijd tijdens het besloten deel prettig samen doorgebracht buiten de groep.’*
>
> *‘Een 9. Omdat er een grote bereidheid was om aanwezig te zijn. Omdat er moeite was genomen om hulpverlening zo snel mogelijk in te schakelen. Omdat er heel snel een gereageerd is met een Eigen Kracht-conferentie.’*

5 Tevredenheid aanmelders

5.1 Inleiding

Na de Eigen Kracht-conferentie is een tevredenheidformulier aan de aanmelders gegeven of gestuurd. Het gaat hierbij alleen om de aanmelders-professionals.

Er zijn 86 formulieren aan aanmelders uitgereikt. Hiervan zijn er 76 geretourneerd, een respons van 88%.

5.2 Informatie

Als de hulpverleners een aanmelding doen, hebben zij vooral behoefte aan informatie over hun eigen rol, de werkwijze van een Eigen Kracht-conferentie en de gang van zaken tijdens een conferentie. (Vrijwel) alle aanmelders vinden dat zij voldoende geïnformeerd zijn over hun rol (99%), over de gang van zaken (96%) en over wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt (97%).

Voorbeelden van toelichtingen:

> *'Ik had graag in overleg een data voor de conferentie willen afspreken, in plaats van dat het wordt mede gedeeld. Voor de rest vond ik alles prima verlopen.'*
>
> *'De rol vanuit mijn functie om deze middag te hebben moeten toelichten leek voor de situatie niet zo zinvol. Gezinssysteem was volgens mij voldoende (van tevoren) op de hoogte.'*
>
> *'Er was onduidelijkheid over reeds gestelde indicatie. Tijdens Eigen Kracht-conferentie werd mij gevraagd tekst van Advies- en Meldpunt Kindermishandeling voor te dragen (zonder voorbereiding).'*
>
> *'Het was mij niet duidelijk of in het verslag ook mijn rol genoemd zou worden of dat het alleen om de vrijwilligers ging.'*
>
> *'Ik vond dat ik te vaak werd gebeld om weer informatie te krijgen. Na een paar keer werd ik er geïrriteerd over, ik kreeg er een onzeker gevoel van.'*

5.3 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over de Eigen Kracht-conferentie als geheel is hen gevraagd een rapportcijfer te geven aan de bijeenkomst. 69 respondenten hebben deze vraag ingevuld. De overige 7 aanmelders geven aan dat zij niet of slechts gedeeltelijk bij de bijeenkomst aanwezig zijn geweest. Het hoogste cijfer is een 10, het laagste cijfer een 6. Gemiddeld wordt de bijeenkomst met een 7,8 gewaardeerd.

Bij de beoordeling spelen de volgende aspecten een rol:
- het resultaat (plan en proces);
- organisatie van een Eigen Kracht-conferentie;
- samenwerking met de coördinator;
- inzet van de coördinator.

De volgende citaten illustreren het rapportcijfer voor de conferentie:

> *'Een 7. Goed om mensen hun eigen problemen en vragen op te laten lossen. Wel lastig om als hulpverlener het uit handen te moeten geven en geen toezicht meer te hebben.'*
>
> *'Een 7. Goed dat verantwoordelijkheid bij familie wordt neergelegd. Geeft echter wel knelpunten soms binnen vrijwillig kader.'*
>
> *'Een 7. De organisatie was echt prima. Ook prima: locatie, eten, drinken, goede oppas voor de kinderen.'*
>
> *'Een 8. Ik was onder de indruk van de betrokkenheid van het netwerk en de manier waarop de cliënt de vraag naar voren bracht.'*
>
> *'Een 8. Een zeer mooie methode om onafhankelijk als hulpverlener deel te nemen om conflicten op te lossen.'*
>
> *'Een 9. Spreekt eigen kracht en verantwoordelijkheid van de mensen zelf aan. Versterkt mensen in hun eigen kunnen en versterkt saamhorigheid.'*

5.4 Waardering voor het plan

Het gaat in een Eigen Kracht-conferentie om het maken van een plan voor een of meerdere hoofdpersonen. Dat plan is bedoeld om de situatie van de hoofdpersoon of het gezin te verbeteren. Het plan wordt gemaakt door de familie en voorgelegd aan de aanmelder. De aanmelders accepteren het plan als de afspraken die er in staan veilig, adequaat en wettelijk toegestaan zijn. De 62 aanmelders die een cijfer geven, waarderen het plan gemiddeld met een 7,6. De cijfers variëren tussen 5 (1x) en 10 (3x). Het cijfer is met name gebaseerd op de concreetheid van de afspraken (ook voor hulpverleners) en de mogelijkheden voor naleving ervan.

Uit de volgende citaten blijkt de onderbouwing voor het gegeven cijfer:

> *'Een 5. Niet voldoende geconcretiseerd in doelen. Dagbehandeling is geen "dagverblijf", zoals een peuterspeelzaal. Doelen duidelijker omschrijven voor de betrokken hulporganisaties.'*
>
> *'Een 6. Plan op zich is goed en voldoet aan de vraag, maar ik vraag me af of het ook echt nageleefd gaat worden.'*
>
> *'Een 7. Het plan had concreter mogen zijn, meer de puntjes op de i. Mensen wilden echter snel weg en zaten op hete kolen. Wel knap dat er een plan uit is gekomen.'*

‘Een 7. Wel duidelijk wat gezin wil, wel de vraag of het de totale lading dekt. Uitwerking goed concreet gemaakt.’

‘Een 8. Verrassend plan van het systeem. Er is buiten de kaders gedacht en zeker het proberen waard. Daarnaast staat het belang van het kind centraal.’

5.5 Waardering Eigen Kracht-coördinator

Een goede afstemming tussen aanmelder en coördinator is van groot belang. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid over de samenwerking is aan de aanmelder gevraagd een rapportcijfer te geven. Het hoogste cijfer is een 10, het laagste cijfer een 5. Dit is tevens de enige onvoldoende. De aanmelders (N=73) geven de coördinator gemiddeld een 8,0.

In de samenwerking met de coördinator wordt gelet op:
- de betrokkenheid;
- de mate waarin wordt verteld wat er verwacht wordt van aanmelder;
- het over en weer kunnen spreken over verwachtingen;
- het respect waarmee hulpverleners bejegend worden;
- de snelheid waarin contact wordt onderhouden met aanmelder;
- de behulpzaamheid.

Enkele citaten ter illustratie:

‘Een 6. Tijdens de Eigen Kracht-conferentie kapte de coördinator zeer abrupt de discussie af. Dit viel bij de vriendin van vader niet in goede aarde. Ook vooraf was tussen beiden al iets voorgevallen. Ik snap dat de discussie afgekapt moet worden, maar met een stuk empathie bereik je mijn inziens meer op zo'n moment.’

‘Een 7. Goed overleg van tevoren/afstemming zodat het zoveel mogelijk kans van slagen krijgt.’

‘Een 7. Er was openheid en respect voor elkaar. Waar ik me wel aan geïrriteerd heb was het voorbereidende werk. Ik kreeg het gevoel alsof zowel de coördinator als regiomanager het idee hadden dat ik het niet zou kunnen. Er werd een grote lading op het geheel gelegd wat helemaal niet nodig is.’

‘Een 8. We hadden goed overleg met elkaar. Goed bereikbaar en we zaten op één lijn wat betreft visie op de situatie.’

5.6 Waardering Eigen Kracht-regiomanager

Ruim de helft van de aanmelders (43 van de 76) heeft een rapportcijfer gegeven aan de regiomanager. De overige aanmelders geven aan weinig of geen contact te hebben gehad met de regiomanager en hebben dan ook geen cijfer gegeven. Ook in de gevallen waar wel een rapportcijfer is gegeven, wordt vaak opgemerkt dat er vooral korte contacten zijn geweest. In een beperkt aantal gevallen is het contact intensiever geweest en is er bijvoorbeeld een andere coördinator gezocht. De waardering is gemiddeld een 8,0, een stijging ten opzichte van 2008 (7,4). Het rapportcijfer varieert van 7 tot en met 10.

Enkele citaten:

‘Een 7. De samenwerking verliep positief, de coördinator heeft mij kunnen overtuigen van de positieve werking van de Eigen Kracht-conferentie.’

‘Een 8. Zegde onmiddellijk medewerking toe na probleemvoorlegging en heeft met spoed een en ander in gang gezet.’

‘Een 9. Prima, verliep via telefoon en mail. Duidelijk, helder en meedenkend bij het formuleren van de basisvoorwaarden.’

5.7 Overige opmerkingen en suggesties

Aan het eind van de vragenlijst hebben de aanmelders de mogelijkheid opmerkingen of suggesties te geven. Van de 76 aanmelders hebben er 25 een inhoudelijke opmerking gegeven. Daarnaast heeft een aantal aanmelders nogmaals het prettige contact met de coördinator benadrukt.

De inhoudelijke opmerkingen zijn:

‘Altijd een neutrale locatie kiezen bij echtscheidingszaken.’

‘Betere voorbereidingen. Folderinformatie aan systeem/netwerk vooraf. Case-manager/gezinsvoogden van Bureau Jeugdzorg ook informeren.’

‘Coördinator was duidelijk en gaf duidelijk grenzen aan en bleef mensen/familie motiveren tot meewerken aan plan!’

‘De laatste tijd is er binnen onze instelling weinig aandacht voor Eigen Kracht. Misschien dat er meer publiciteit onder hulpverleningsinstellingen aan deze manier van werken kan worden gegeven.’

‘De verschillende hulpverleners werden individueel benaderd. Dit had volgens mij gezamenlijk gekund waardoor er mogelijk meer eenduidigheid/duidelijkheid had kunnen komen.’

‘Het is niet altijd even handig dat jonge kinderen bij een Eigen Kracht-conferentie aanwezig zijn. Zij worden dan teveel belast met volwassenenproblematiek. Advies: onder de 10 jaar geen kinderen.’

‘Het zou goed zijn als er een geplande evaluatie met alle deelnemers zou plaatsvinden. Zodat de voortgang goed blijft gaan.’

‘Ik ben als "aanmelder" gebleven tot de conferentie ging beginnen. Omdat dit vooral de huishoudelijke mededelingen waren had dit voor mij geen meerwaarde. Ik denk dat je als coördinator niet "te strak" moet willen zijn. Wat ik lastig vind bij Eigen Kracht-conferenties is dat je geen navraag kunt doen of het plan uitgevoerd is. In een situatie als kindermishandeling vind ik dit niet kunnen. Als je vraagt om een plan, kun je ook vragen: heeft het gewerkt of moet er iets anders komen? Dit om kinderleed te voorkomen. De kinderen moeten mijn inziens voorop staan: niet de

familie of het plan.'

'Ik ben erg benieuwd naar de naleving van de plannen in het algemeen.'

'Ik ben erg tevreden dat het zo snel gepland kon worden en zeer zorgvuldig.'

'Ik vond het erg leuk om een Eigen Kracht-conferentie te hebben mogen meemaken. Hier haal ik ook voor mezelf veel lering uit, ook voor een volgende Eigen Kracht-conferentie.'

'Ik zal mijn teammanager vragen om Eigen Kracht een keer uit te nodigen voor de maandelijkse teamvergadering van gezinsvoogden uit Overijssel.'

'In deze zaak is de Eigen Kracht-conferentie alleen niet voldoende als hulpaanbod. Maar wel een onderdeel om verdere hulpaanbod inzichtelijk te maken en opening te creëren in het isolement waarin het gezin zit (zat).'

'In dit geval was er sprake van een casemanager vanuit BJZO. Zij leek onvoldoende op de hoogte van haar rol, verwachtingen (na de bijeenkomst plan horen). Bovendien is afstemming hiermee zeer belangrijk omdat BJZO hele hulpproces moet bewaken. Is altijd een aandachtspunt volgens mij.'

'Mooi dat moeder erbij kon zijn doordat de Eigen Kracht-conferentie in het ziekenhuis kon plaatsvinden. Eten en drinken et cetera door coördinator laten verzorgen in verband met belasting. Spanning voor zo'n Eigen Kracht-conferentie voor de familie.'

'Naast begintijd van de conferentie ook de eindtijd duidelijk aangeven.'

'Tijdens de conferentie noemde de coördinator de verblijfplaats van mevrouw, hoewel deze geheim was.'

'Aandacht voor veiligheid is belangrijk.'

'Tijdstip van Eigen Kracht-conferentie valt vaak in de vrije tijd van de professionele hulpverlener. Niet fijn om op woensdag te vernemen dat je je vrije vrijdagavond kwijt bent.'

'Toch wat meer structureren, tijdpad stellen voordat het gezin gaat starten, inleiding kan "korter". Tijd van bijeenkomst strak hanteren. Inloop van ± half uur en dan ook echt starten.'

'Volgt er nadien nog een evaluatie? Ouders geven nu aan dat er toch te weinig afspraken uit voortgevloeid zijn in het kader van ontlasten van de ouders.'

'Wel erg fijn dat het houden van een Eigen Kracht-conferentie gerealiseerd kon worden en gecoördineerd kon worden door een onafhankelijk persoon.'

'Woordkeuze van Eigen Kracht-coördinator, zo min mogelijk "moeilijke" woorden gebruiken in verband met niveau deelnemers.'

‘Zeer tevreden over de coördinator. Goed samenspel van gezinsvoogd en coördinator. Flexibel, structuur en grenzen stellen zijn voldoende gegeven door de coördinator. Prima werk!’

‘Zou mooi zijn als de mail/telefoontjes sneller beantwoord worden. Eerste contact was moeilijk te leggen. Toen éénmaal contact met coördinator er was is dit verder prima verlopen.’

6 Tevredenheid kinderen en jongeren

6.1 Inleiding

Aan kinderen en jongeren die hebben deelgenomen aan een Eigen Kracht-conferentie wordt een speciaal tevredenheidformulier uitgereikt. Er zijn bij de conferenties waar de registraties van bekend zijn 117 formulieren uitgezet. Van deze conferenties zijn er 90 formulieren door kinderen geretourneerd, een respons van 77%. De respons is hoger dan vorig jaar (56%), maar er zijn relatief veel minder formulieren verspreid. In 2008 zijn er 96 formulieren uitgezet bij 52 fase 2 zaken, nu 117 formulieren bij 105 fase 2 zaken.

6.2 Achtergrondkenmerken respondenten

De formulieren zijn afkomstig van 38 jongens en 52 meisjes. Er zijn iets meer respondenten tussen de 13 en 18 jaar (N=52) dan tussen de 5 en 12 jaar (N=36). Eén kind is onder de 5 jaar en van één kind is de leeftijd onbekend.

Op de vraag voor wie de conferentie bedoeld was, antwoordt de meerderheid dat het voor henzelf was en/of voor hun broer of zus. Kinderen uit hetzelfde gezin verwijzen daarbij naar elkaar. Het aantal genoemde personen ligt hoger dan het aantal respondenten, omdat de conferentie ook voor meerdere kinderen en/of volwassenen tegelijk kan zijn gehouden. In de categorie ‘anders’ vallen conferenties voor een oma, voor een tante of voor ‘het hele gezin’.

Voor wie is de conferentie gehouden?

Persoon	Aantal
Mijzelf	74
Broer/zus	28
Ouders	15
Vriend/vriendin	11
Anders	10
Totaal	*138*

6.3 De Eigen Kracht-conferentie

Er is aan de kinderen gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de conferentie. Zij gaven de conferentie gemiddeld een 7,8. Er zijn 5 onvoldoendes (1x een 1, 2x een 4 en 2x een 5). De kinderen baseren hun cijfer vooral op of het gezellig was, of het niet te saai en langdradig was, of er een goede oplossing is gekomen en of het duidelijk was.

Enkele citaten die het cijfer onderbouwen:

> *‘Een 4. Omdat ze gingen ruziën en omdat ik misschien naar een andere familie ga.’*
>
> *‘Een 6. We zijn er verder wel goed uitgekomen maar er waren teveel discussies en sommige mensen werkten niet echt mee.’*
>
> *‘Een 7. Sommige dingen vond ik wel lastig maar ook fijn om het erover te hebben.’*
>
> *‘Een 9. Omdat Eigen Kracht mensen de gelegenheid geeft om eens goed te praten en afspraken te maken.’*

Ook de tijd samen (het besloten deel) wordt door de meeste kinderen (N=72) gewaardeerd. Drie kinderen vonden deze periode niet leuk, zeven kinderen hebben geen mening en acht kinderen hebben deze vraag niet beantwoord.

Enkele citaten:

> *‘Omdat iedereen alles gewoon kon zeggen.’*
>
> *‘Zo kon iedereen z'n zegje doen en mening geven over de situatie.’*
>
> *‘Je kan je mening geven als je niet wil dat er "vreemden" bij zijn.’*
>
> *‘Ik vind dat we goed naar elkaar hebben geluisterd en dat we een haalbaar plan hebben opgesteld.’*

43 van 86 kinderen (48%) voelden zich tijdens de conferentie op hun gemak, 40 kinderen (44%) vonden dit gedeeltelijk en 3 kinderen (3%) vonden van niet. Vier respondenten hebben deze vraag niet beantwoord.

Ook zegt 80% van de kinderen (69 van de 86) dat er goed naar hen is geluisterd is, 14% (N=12) dat er soms goed geluisterd werd en vijf kinderen (6%) dat er niet goed naar hen geluisterd is. Vier respondenten hebben deze vraag niet beantwoord.

Zeven kinderen vonden dat er mensen bij de conferentie aanwezig waren die er beter niet hadden kunnen zijn; 77 kinderen vonden dit niet en zes kinderen hebben deze vraag niet beantwoord.

6.4 Het plan

Er is de kinderen en jongeren ook gevraagd een cijfer voor het plan te geven. Zij gaven het plan gemiddeld een 8,3. Er zijn twee onvoldoendes (2x het rapportcijfer 1), maar ook 21x het rapportcijfer 10. De meeste respondenten, 79 van de 82 (96%) vonden dat er genoeg mensen waren om het plan op te stellen. Drie kinderen vonden van niet en acht kinderen hebben deze vraag niet beantwoord.

Enkele citaten ter illustratie:

> *'Een 7. Er waren heel veel dingen waar we het mee eens waren, maar met sommige dingen waren we het minder eens, maar het plan wat er is uitgekomen vind ik goed.'*
>
> *'Een 9. Ik vind het wel goed maar ik wil niet naar het pleeggezin.'*
>
> *'Een 10. Omdat ik door dat plan vaker mijn ouders kan zien en mijn broertje.'*

6.5 De Eigen Kracht-coördinator

Er is de kinderen ook gevraagd een rapportcijfer voor de coördinator te geven. Gemiddeld krijgt de coördinator een 8,2 van de kinderen. Er is 1x het rapportcijfer 1 en 1x het rapportcijfer 2 gegeven, maar verder zijn er geen onvoldoendes. Het rapportcijfer 10 komt 21x voor. Het is belangrijk dat de coördinator duidelijk is, aardig is, de dingen goed uitlegt en de conferentie goed georganiseerd heeft.

Citaten om de tevredenheid uit te drukken:

> *'Een 6. Ze deed of ze alles beter wist dan iedereen en dat ze beter wist waar alles om ging, vond het een beetje irritant.'*
>
> *'Een 8. Hij legde alles goed en duidelijk/ruim voldoende uit en vertelde alle nodige informatie.'*
>
> *'Een 8. Hij legde goed uit en bemoeide zich er niet te veel mee. Hij was rustgevend en aardig.'*
>
> *'Een 10. Ze heeft alles goed geregeld, duidelijk geweest in alles.'*

6.6 Overige opmerkingen

Weinig kinderen hebben van de mogelijkheid gebruik gemaakt om nog een opmerking aan het eind van de vragenlijst te plaatsen. Een enkeling spreekt nogmaals de tevredenheid uit.

> *'Dit moeten we samen vaker doen.'*
>
> *'Wat ik een nadeel vond was dat de begeleiders van beide personen weggingen. Zij weten wat goed is voor beiden. En zo zou je veel eerder tot een plan kunnen komen.'*

7 Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en sociaal netwerk

7.1 Inleiding

In 2009 was bij alle 105 gehouden conferenties vertegenwoordiging uit de familie of het sociaal netwerk aanwezig. Tezamen waren er 1022 personen uit familie en sociaal netwerk aanwezig. Van hen hebben er 805 een tevredenheidformulier gekregen. De respons bedroeg 646 formulieren oftewel 80%.

Samenstelling volwassen respondenten	Aantal	Percentage
Vader	45	7%
Moeder	59	9%
Broer/zus	56	9%
Opa/oma	64	10%
Oom/tante	111	17%
Neef/nicht	19	3%
Vriend/vriendin	145	22%
Anders	118	18%
Onbekend	29	5%
Totaal	*646*	*100%*

De categorie ‘anders’ omvat volwassen hoofdpersonen, buren, kennissen, contacten via sportclubs, collega’s et cetera. De categorie ‘onbekend’ omvat deelnemers die het formulier hebben ingevuld, maar niet hebben aangegeven in welke relatie zij tot het kind of de volwassen hoofdpersoon staan.

7.2 Informatie

7.2.1 Inleiding

Vooraf hebben de deelnemers contact gehad met de aanmelder en de Eigen Kracht-coördinator. Het is de bedoeling dat de aanmelder het idee van de Eigen Krachtconferentie bij de deelnemers introduceert en de te bespreken vragen voorlegt. De Eigen Kracht-coördinator bereidt vervolgens de Eigen Kracht-conferentie voor. Tijdens de Eigen Kracht-conferentie geven de aanmelder en eventueel andere aanwezige professionals informatie over de problemen en hulpmogelijkheden.

7.2.2 Voldaan aan informatiebehoefte

Er is de respondenten gevraagd of zij voldoende informatie hebben gekregen over de bedoeling van de Eigen Kracht-conferentie, de gang van zaken tijdens de Eigen Kracht-conferentie, de situatie van het kind/volwassen hoofdpersoon en de hulpmogelijkheden. Op al deze punten zijn de ondervraagde volwassen deelnemers in grote meerderheid tevreden. Meer dan 90% geeft aan hierover voldoende geïnformeerd te zijn.

Voldoende informatie over	Ja	Nee	Totaal
Bedoeling	638	5	643
Gang van zaken	621	13	634
Situatie kind/gezin	612	19	631
Hulpmogelijkheden	571	42	613

Op de vraag of er voor de conferentie is gevraagd welke informatie de deelnemers wilden hebben, antwoordt 89% met ja, 11% met nee (N=632). Deze vraag is het meest gesteld door de Eigen Kracht-coördinator (N=492), in mindere mate door familie en vrienden (N=116), hulpverleners (N=69) of anderen (N=19). Meerdere antwoorden per respondent zijn mogelijk. Van de mensen die de vraag met 'ja' beantwoorden (N=562), heeft 92% de gevraagde informatie ook gekregen, 5% ten dele en 3% niet. Degenen die de informatie niet of niet geheel hebben ontvangen, hebben hun bezwaar toegelicht.

> *'Er is niet gevraagd of er behoefte was aan extra informatie. Ik had meer informatie willen hebben over het verloop van de hulp tot nu toe.'*
>
> *'Jeugdzorg was eerste gesprek wel aanwezig, maar was niet voldoende voorbereid. Tweede gesprek was jeugdzorg niet aanwezig, had wel informatie op papier verstrekt. Dat was niet voldoende.'*
>
> *'Wat er gebeurt tijdens een bijeenkomst, de afloop was me niet helemaal duidelijk. Had ik beter op door moeten vragen tijdens infobijeenkomst over Eigen Kracht-bijeenkomst denk ik.'*

7.3 Meewerken aan een oplossing

7.3.1 Inleiding

Het is de bedoeling dat in de Eigen Kracht-conferentie iedereen een bijdrage levert aan het maken van het plan. Dat kan zijn door hulp aan te bieden, maar zeker zo van belang is het meedenken en meewerken tijdens het besloten gedeelte als de familie 'onder elkaar' is. Bij de besloten tijd zijn geen professionele hulpverleners aanwezig. Om enigszins een beeld te krijgen van de betrokkenheid van de deelnemers bij het besluitvormingsproces, is hen gevraagd of zij zelf informatie hebben kunnen toevoegen, in hoeverre zij hebben kunnen vragen en zeggen wat zij wilden en of zij vinden dat ze hebben kunnen meewerken aan een oplossing.

7.3.2 Informatie geven

Professionals beschikken over informatie, maar familieleden en sociaal netwerk ook. Op de vraag of men zelf informatie heeft toegevoegd aan de Eigen Kracht-conferentie antwoordt 69% bevestigend en 31% ontkennend (N=566). Het gaat bijvoorbeeld over de gezinssituatie, ideeën voor te nemen maatregelen, informatie over de financiële situatie van een gezin en informatie over schoolprestaties.

7.3.3 Vragen

Op de vraag of men tijdens de bijeenkomst heeft kunnen vragen wat men wilde, hebben 635 mensen geantwoord. 94% van hen antwoordde met ja, 4% met ten dele en 2% met nee.

'Ik wilde graag meer weten over de vrouwenopvang hoe ze omgaan met achterblijvers vol vragen hoe daarmee om te gaan met verdriet wat jezelf is aangegaan.'

'Door de aanwezigheid van de gezinsvoogd was ik zeer gespannen. Ik kon niet eten met haar erbij omdat ze me misselijk maakt. Ik kon niet bij haar uitleg blijven zitten omdat ik de leugens niet aan kan horen.'

'Door tijdgebrek is er geen gesprek geweest met Eigen Kracht-coördinator en voogd. Als leerkracht ben ik er voor het belang van de kinderen en ik had graag willen vragen wat hun rol tijdens deze conferentie is.'

7.3.4 Zeggen

Op de vraag of men tijdens de bijeenkomst heeft kunnen zeggen wat men wilde, hebben 633 mensen geantwoord. Hierbij antwoordde 93% met ja, 6% met ten dele en 1% met nee.

'De conferentie verliep de hele tijd positief. Iedereen liet elkaar goed uitpraten.'

'Vanwege gebrek aan inzicht en ontkenning kan de kern van de problemen niet besproken worden omdat de angst leeft het contact te verliezen.'

'Het uit laten spreken is binnen deze groep wat moeilijk. Veel dingen worden negatief ontvangen waardoor er snel in de verdediging wordt geschoten.'

7.3.5 Meewerken aan een oplossing

Op de vraag of men heeft kunnen meewerken aan de oplossing hebben 634 mensen geantwoord. Hierbij antwoordde 80% met ja, 17% met ten dele en 3% met nee.

'Als ouder wil je het beste voor je kinderen en denk je vaak dat als ze het op jouw manier zouden doen het behoorlijk makkelijker zouden hebben. Dat doen ze dus niet (begrijpelijk) en vaak raak ik gefrustreerd. Oplossing is mijn inziens ook weer een compromis.'

'Er zijn vele oplossingen naar boven gekomen in korte tijd. Er kwam veel goeds naar boven drijven bij de aanwezige mensen.'

'Gelukkig wel. Ik doe al lange tijd veel voor dit gezin, financiën en schoonmaken. En dat ga ik verder deze tijd doen.'

7.3.6 Op gemak voelen

Op de vraag of men zich tijdens de bijeenkomst op zijn gemak voelde hebben 634 mensen geantwoord. Ruim 87% gaf aan zich inderdaad op zijn gemak te hebben gevoeld, 10% vond dit ten dele het geval en 3% vond van niet. Ook tijdens het besloten deel heeft de overgrote meerderheid zich op het gemak gevoeld. 89% zegt van wel, 8% zegt ten dele en 3% zegt van niet (N=619).

Enkele citaten van respondenten die hun waardering omschrijven:

'Door kleine groep aanwezigen (alleen zéér aanverwant) voelde het bijna als "familie-overleg". Veiligheid van eigen gezin waardoor er geen/nauwelijks reden is "woorden in te houden".'

‘Het was een fijne middag en ik was erg op mijn gemak.’

‘Ik had wat moeite met 1 persoon die "alles zeker weet". De wereld is niet simpel zwart/wit.’

‘Ik vond het emotioneel erg zwaar, had het gevoel dat naar aanleiding van mijn hulpvraag het werd overgenomen door de anderen. Dat er niets aan mij werd gevraagd.’

7.4 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk over de conferentie als geheel is hen gevraagd een rapportcijfer te geven. 28 van de 628 respondenten (4%) geven de conferentie een onvoldoende: 1x het rapportcijfer 3, 8x het rapportcijfer 4 en 19x het rapportcijfer 5. Het gemiddelde cijfer voor de conferentie als geheel is een 7,7.

Enkele citaten ter toelichting:

‘Een 4. Omdat ik het geen goed idee vond achteraf. Het was veel te heftig voor het aanwezige kind.’

‘Een 6. Te veel gepraat zonder concrete uitspraken wegens afwezigheid van personen.’

‘Een 7. Omdat we samen een goed gesprek hebben gehad. Wat ik jammer vond is dat het probleem nog niet weg is.’

‘Een 7. Ik vond wel dat er een aantal goede zaken werd gezegd. De toekomst moet leren of dit ook profijt oplevert.’

‘Een 8. Ontspannen sfeer, duidelijke uitleg, iedereen kon zeggen wat hij/zij wilde.’

‘Een 9. Goed, correct uitgevoerd, prima voorbereid, goede deskundigheid.’

Er is apart gevraagd naar het rapportcijfer voor het besloten deel waarbij alleen familie en sociaal netwerk bijeen zijn. De waardering voor dit deel van de conferentie ligt op een vergelijkbaar niveau als voor de conferentie als geheel, namelijk een 7,6. Van de 603 respondenten op deze vraag geven er 34 een onvoldoende (6%). De onvoldoendes zijn 1x het rapportcijfer 1, 1x het rapportcijfer 2, 4x het rapportcijfer 3, 8x het rapportcijfer 4 en 20x het rapportcijfer 5.

Enkele citaten ter toelichting van de waardering voor het besloten deel:

‘Een 4. Erg rommelig, er zijn geen pauzes besproken, waardoor ze omstebeurt weg liepen.’

‘Een 7. Te veel door elkaar heen gepraat zodat sommige dingen niet duidelijk over kwamen.’

‘Een 8. Veel inzet van aanwezigen. Mist soms wel iemand (hulpverlener) die het gesprek enigszins weer op de rit kan zetten.’

‘Een 8. Heeft mij meer inzicht gegeven. Hoe ik reageer en wat ik "beter" ga doen. Mijn familieleden zetten zich in voor mijn kinderen en vooral kleinkinderen, goed om te zien hoe zij hier mee omgaan. Ben geschrokken dat kleine dingen door overheidsinstanties opgeblazen worden tot bijna criminele zaken. En dat het daarna heel moeilijk is hier weer vanaf te komen. Door denk ik ook vaak persoonlijke overwegingen.’

‘Een 9. Ging goed, onderling goed geluisterd en af en toe een lolletje tussendoor.’

7.5 Waardering plan

Het doel van de Eigen Kracht-conferentie is het maken van een plan. De meeste mensen vinden dat er genoeg mensen aanwezig waren om een plan op te stellen (92%). Het plan wordt gewaardeerd als goed. Gemiddeld geven de 600 respondenten die op deze vraag antwoord hebben gegeven een 7,8 voor het plan. 22 respondenten (4%) geven een onvoldoende: 1x het rapportcijfer 1, 4x het rapportcijfer 4 en 17x het rapportcijfer 5. Deze respondenten (maar ook sommigen die wel een voldoende geven) hebben met name twijfels over de uitvoerbaarheid van de plannen.

‘Een 5. Veel zal zelf al in actie gezet kunnen worden. Ik vrees ook dat het niet nageleefd wordt (intuïtie).’

‘Een 6. Het is wel goed maar denk niet dat de kinderen er heel veel beter van worden daarvoor moet het thuis echt veel beter gaan, dat staat buiten ons.’

‘Een 7. Een plan moet niet te vrijblijvend zijn er moeten wel degelijk enkele concrete afspraken gemaakt worden. Met de mogelijkheid tot enige flexibiliteit (niet te vast omlijnd).’

‘Een 8. Ik ben benieuwd naar het vervolg. Het plan valt of staat hierdoor.’

‘Een 10. Omdat het een goed uitgewerkt plan is waarover nagedacht is. Nu hopen dat dit plan 100% gaat worden.’

7.6 Waardering coördinator

De Eigen Kracht-coördinator is degene die de deelnemers bij elkaar brengt en de conferentie organiseert. Hoe kijken de deelnemers aan de conferentie aan tegen deze persoon? 611 respondenten hebben deze vraag beantwoord. Het gemiddelde cijfer is een 8,0. Er zijn 17 onvoldoendes (3%: 1x het rapportcijfer 3, 2x het rapportcijfer 4 en 13x het rapportcijfer 5). De waardering hangt onder meer samen met de kwaliteit van de uitleg en het karakter van de coördinator. Een aantal respondenten verwacht meer doortastendheid.

‘Een 6. Het is een lieve, goede coördinator maar ik vond haar alleen een beetje druk, wat ik soms vond neigen naar de chaotische kant.’

‘Een 7. Er was niks aan haar op te merken wat ze niet goed deed. Ik had alleen iets meer begeleiding verwacht, ze was meer regelaar dan coördinator.’

‘Een 7. Superaardige vrouw, die je gelijk vertrouwt. Ze praat alleen veel en snel. En zou de uitleg iets concreter moeten geven. De duidelijkheid haalde ik uit de folder die ze achterliet na haar bezoek.’

‘Een 8. Ze heeft er erg veel aan gedaan, de juiste personen erbij te krijgen en erg aan de sfeer waar je je op je gemak voelde.’

‘Een 10. Haar hulp als coördinator was voor ons geweldig. Ze had eerst een locatie voor ons, maar die was volgeboekt. Maar met veel inzet heeft ze gezorgd dat er een oplossing kwam en daar waren we blij mee.’

7.7 Waardering aanmelder

Gevraagd is aan de familieleden of de aanmelding is gedaan door een professionele hulpverlener en zo ja, welk rapportcijfer men dan aan de aanmelder wil geven. 341 personen (57%) zeggen dat de aanmelding door een professional is gedaan, 134 personen (23%) zeggen van niet en 119 mensen (20%) weten het niet. De aanmelder-professional krijgt gemiddeld een 7,5. Er zijn 22 onvoldoendes; dit is 6% van het aantal respondenten op deze vraag.

Enkele respondenten lichten hun cijfer toe:

‘Een 6. Bedoelt het ongetwijfeld goed maar kan niet altijd even goed met betrokkenen communiceren.’

‘Een 7. Is gewoon goed, duidelijk, pragmatisch volgens dat wat op papier staat. Heeft het volgens mij heel druk en kan zich geen goed beeld vormen van de werkelijke situatie. Wil ze denk ik ook niet. Gaat af op wat op papier staat.’

‘Een 8. Een fijne meedenkende man met ook begrip voor de persoon in kwestie!’

‘Een 8. Rustige doelmatige begeleiding zonder op de voorgrond te treden.’

‘Een 9. Topvrouw, die ook echt van alles wil regelen.’

7.8 Overige opmerkingen en suggesties

Aan het einde van de vragenlijst hebben de deelnemers de gelegenheid een afsluitende opmerking te maken of suggestie te geven. De suggesties hebben met name betrekking op het middel Eigen Kracht, het proces en het verloop van de conferentie of het functioneren van de coördinator. Opmerkingen worden vaak gemaakt om nog eens extra de (on)tevredenheid te benadrukken.

Een selectie uit de gemaakte opmerkingen:

‘Als er foldertjes zijn, graag voor de conferenties de betrokkenen toesturen in verband met doorlezen voor de tijd om dan eventueel vragen te kunnen stellen.’

‘Bel achter gemaakte afspraken aan (denk aan brieven versturen/mailen, en dergelijke) met name als aangegeven wordt dat afspraken nakomen moeilijk is.’

‘Bij de deelnemers moet wel iemand zijn die door kan pakken. De "bedoeling" van het plan moet niet te zwaar zijn. Naast het plan moet er vooraf al iets aan hulp ingezet zijn volgens mij (ligt wel aan het probleem dat er speelt).’

‘Bij zo'n bespreking is het niet handig en zelfs storend dat kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 hierbij in de buurt zijn.’

‘Doordat de ouders nog geen professionele begeleiding hadden is de Eigen Kracht-bijeenkomst te vroeg. Het bewustwordingsproces bij de ouders was nog niet begonnen.’

‘Heel goed initiatief. Voor mij is de situatie veel duidelijker (ik hoorde dit van die en dat van een ander, dus ik begreep het allemaal niet meer. Nu waren we allemaal bij elkaar en de basisinformatie kregen we!).’

‘Ik vind het wel raar dat wij als familie dit op moeten lossen. Maar hopen dat het goed gaat.’

8 Follow-up

8.1 Inleiding

Als een Eigen Kracht-conferentie volgens plan verloopt is het resultaat een door de familie opgesteld en gedragen plan. In dat plan staan afspraken van familie en bekenden onderling en eventueel vragen aan hulp- of dienstverlenende organisaties. Vanuit het oogpunt van de verbetering van de situatie van de hoofdpersonen is het maken van een plan een eerste stap. Het komt aan op de uitvoering van de afspraken uit het plan. Om enig inzicht te krijgen in hoeverre de plannen ook gerealiseerd zijn of worden, is na (ongeveer) drie maanden door de coördinator contact opgenomen met de aanmelder, één of meerdere familieleden en leden van het sociaal netwerk. Hierbij is gevraagd hoe het volgens hen met de uitvoering gaat.

Er zijn in 2009 in Overijssel 87 follow-up formulieren van Eigen Kracht-coördinatoren ontvangen. Afgezet tegen de 105 conferenties betekent dat van 82% bekend is hoe het enige maanden later met de uitvoering staat. De respons is hoger dan het landelijk gemiddelde van 64%. De analyse van de follow-up gaat overigens niet over precies dezelfde zaken. Van de conferenties die eind 2009 gehouden zijn is de follow-up immers nog niet bekend. Omgekeerd betreffen de follow-up cijfers van 2009 ook een deel van de conferenties uit (eind) 2008.

8.2 Moment van follow-up

De coördinator onderhoudt na het afronden van de conferentie en het opsturen van het plan geen contact meer met de deelnemers. Hij of zij belt één maand na de conferentie nog op voor procesdoeleinden, omdat eerder onderzoek heeft aangetoond dat juist na een maand een telefoontje het uitvoeringsproces gunstig beïnvloedt. Deze gegevens zijn verder niet schriftelijk vastgelegd. Na ongeveer drie maanden belt de coördinator nogmaals met een aantal betrokkenen rond de conferentie om te registreren hoe de voortgang van de uitvoering van het plan loopt.

Tijd na de Eigen Kracht-conferentie	Aantal
2 - 3 maanden	51
4 - 5 maanden	31
6 - 8 maanden	5
Totaal	*87*

Ruim de helft (58%) van de gesprekken heeft binnen drie maanden plaatsgevonden en nog eens ruim een derde (36%) in een periode tussen de vier en zes maanden. Een klein aantal gesprekken heeft na ongeveer een half jaar plaatsgevonden.

8.3 Aantal personen

In het kader van de follow-up hebben de coördinatoren gesproken met in totaal 270 personen, dit is 3,1 persoon per conferentie.

Gesproken met	Aantal
Aanmelders/hulpverleners	57
Volwassen hoofdpersonen	35
Minderjarige hoofdpersonen	38
Familieleden	102
Sociaal netwerk	38
Totaal	*270*

8.4 Mate van uitvoering van plan en afspraken

Er is aan de betrokkenen gevraagd in hoeverre het plan is uitgevoerd. Daarbij kan gekozen worden uit 'geheel uitgevoerd', 'ten dele uitgevoerd' en 'niet uitgevoerd'. Er is geen onderscheid gemaakt in hoofd- en bijzaken, het gaat om de uivoering van het totaal aan afspraken. Als één afspraak niet is uitgevoerd, is het plan dus gedeeltelijk uitgevoerd.

Mening over uitvoering plan, in procenten:

	Geheel	Ten dele	Geheel niet	Weet niet	N=
Aanmelders/hulpverleners	38%	41%	4%	18%	57
Hoofdpersonen (volw+kinderen)	41%	46%	6%	7%	73
Familieleden en sociaal netwerk	30%	58%	6%	6%	140
Totaal	*35%*	*51%*	*5%*	*9%*	*270*

De ondervraagde hoofdpersonen zijn het meest van mening dat het plan geheel is uitgevoerd. Een relatief groot aandeel hulpverleners weet niet in hoeverre het plan is uitgevoerd. In alle categorieën is er slechts een klein aantal mensen dat aangeeft dat het plan in zijn geheel niet is uitgevoerd.

Kijken we naar het aantal afspraken dat volgens de respondenten is uitgevoerd, dan ontstaat een vergelijkbaar beeld. De hoofdpersoon zijn het meest positief over de uitvoering van het aantal afspraken; driekwart geeft aan dat meer dan de helft van de afspraken is uitgevoerd. De ondervraagde professionele aanmelders zijn het minst positief hierover; bovendien weet ruim een kwart van hen niet in hoeverre de afspraken zijn uitgevoerd.

	Meer dan de helft	Ongeveer de helft	Minder dan de helft	Anders/ weet niet	N=
Aanmelders/hulpverleners	50%	6%	17%	27%	52
Hoofdpersonen (volw+kinderen)	73%	7%	6%	14%	69
Familieleden en sociaal netwerk	61%	7%	13%	20%	135
Totaal	*62%*	*7%*	*12%*	*20%*	*256*

Een aantal toelichtingen waarom wel of niet alle afspraken zijn uitgevoerd:

'De bezoekregeling met de vader is in het water gevallen, hij wil geen contact meer. De rest is wel gebeurd.' (hoofdpersoon)

'Doordat vaders gezondheid snel achteruit ging, konden een paar afspraken maar ten dele worden nagekomen.' (hoofdpersoon)

'Het loopt goed, redelijk goed. Omgangsregeling gaat perfect. De meeste dingen gaan goed. We doen het zoals we het afgesproken hebben.' (hoofdpersoon)

'Omdat het veranderen van school niet kan in verband met het te lage leerniveau (IQ) van het kind.' (hoofdpersoon)

'De relatie met partner van moeder is inmiddels beëindigd. Hij was onderdeel van aantal afspraken.' (hulpverlener)

'Het plan is gemaakt, gestart, deels uitgevoerd totdat het netwerk zich terug getrokken heeft omdat men vond dat ouders en dochter zich niet aan afspraken hebben gehouden en ze hebben het teruggegeven.' (hulpverlener)

'Het werkt goed, maar het zijn veel dezelfde mensen die het werk verzetten. Volgens het plan zouden er meer mensen mee werken.' (hulpverlener)

'Het contact na de conferentie was vrijwel meteen erna weg. Poging om in contact te komen met contactpersonen leidde tot niets.' (familie/sociaal netwerk)

'Omdat zoon in het begin nog erg onder invloed was van vrienden, nu gaat het al weer beter.' (familie/sociaal netwerk)

'Contact met pleegoma lukt niet goed. Kunnen niet goed afspraken maken wij kunnen pas opvoedondersteuning krijgen van Advies- en Meldpunt Kindermishandeling als kind weer helemaal thuis is bij ons.' (familie/sociaal netwerk)

8.5 Effecten

Ook is de follow-up registratie gevraagd naar de effecten van de conferentie. Er is gevraagd hoe de situatie van de hoofdpersoon en eventueel minderjarige kinderen van de hoofdpersoon zich heeft ontwikkeld en hoe het contact tussen professionele aanmelders en hoofdpersonen nu is.

Van de ondervraagde hoofdpersonen (N=69) vindt 80% dat zijn of haar situatie is verbeterd; 16% vindt de situatie hetzelfde gebleven; 1% vindt de situatie verslechterd en 3% heeft geen mening.
Indien er sprake is van contact met professionele hulpverleners (N=54) vindt 31% dit contact sinds de conferentie verbeterd, 52% hetzelfde gebleven en 11% verslechterd. 6% heeft hier geen mening over.

Van de ondervraagde aanmelders (N=54) vindt 72% de situatie van de hoofdpersoon verbeterd; 15% vindt de situatie hetzelfde gebleven; 4% vindt de situatie verslechterd en

9% heeft geen mening. Het contact tussen aanmelders en hoofdpersoon is volgens 22% verbeterd, 70% hetzelfde gebleven en volgens 5% verslechterd. 3% heeft hier geen mening over.

Van de ondervraagde familieleden en sociaal netwerk (N=134) vindt 75% de situatie van de hoofdpersoon verbeterd; 12% hetzelfde gebleven en 5% verslechterd. 8% heeft hier geen mening over.

8.6 Terugblik op conferentie

Ook is aan de respondenten gevraagd hoe zij enkele maanden later terugkijken op de conferentie. Aangezien zij direct na afloop ook een tevredenheidsformulier hebben ingevuld is het interessant te zien of hier zich verschuivingen voordoen. De hoofdpersonen waardeerden de conferentie en het plan direct na afloop met een 7,7 resp. 7,8. Na een aantal maanden is de waardering voor de conferentie iets gestegen naar 7,9 en voor het plan iets gedaald naar een 7,7.

De professionele aanmelders waardeerden de conferentie direct na afloop met een 7,8 en het plan met een 7.6. Na een aantal maanden zijn deze cijfers 7,6 resp. 7,3 hetgeen een kleine daling van de waardering betekent.

De respondenten afkomstig uit de familie en het sociaal netwerk gaven direct na afloop de conferentie een 7,7 en het plan een 7,8. In de follow-up registratie is dit een 7,7 en een 7,6. De waardering voor de conferentie is dus hetzelfde gebleven, die voor het plan iets gedaald.

Enkele citaten ter toelichting op de gegeven cijfers:

> *‘Een 7. Het begin was goed, iedereen enthousiast. Later werd mijn hulpverlener ziek. Ik vind het moeilijk naar de anderen toe te stappen, dan trek ik me terug.’ (hoofdpersoon)*
>
> *‘Een 8. Aanzet en eerste bijeenkomst waren goed, plan was goed, uitvoering stagneert, ligt niet aan het plan.’ (hoofdpersoon)*
>
> *‘Een 8. Plan wordt goed uitgevoerd. Inmiddels 3x een evaluatie gehad. Iedereen is erg betrokken. Bureau Jeugdzorg is positief.’ (hoofdpersoon)*
>
> *‘Een 8. Ik heb meer hulp en weet nu op wie ik kan terug vallen als er iets is.’ (hoofdpersoon)*
>
> *‘Een 6. Beginfase liep voor geen meter, toen andere coördinator kwam liep het pas echt.’ (aanmelder)*
>
> *‘Een 6. Niet alles is uitvoerbaar. Het aanspreken op de taken die niet worden gedaan wordt onvoldoende gedaan.’ (aanmelder)*
>
> *‘Een 7. Nog verbetering mogelijk maar heeft zeker positieve resultaten opgeleverd.’ (aanmelder)*

‘Het plan een 8, de uitvoering ervan een 4. Er is geen vervolg gekomen. Contactpersonen zijn niet op de hoogte van veranderingen. Het zicht is kwijt op wat er gebeurt waardoor de indruk bestaat dat er niks tot weinig gebeurt.’ (aanmelder)

‘Een 5. Plan is nog niet helemaal uitgevoerd, daar wachten we nog op en duurt wel heel lang.’ (familie)

‘Een 7. Niet iedereen hoeft evenveel ingeschakeld te worden. Hoofdpersoon en vader hebben aan kleine aanwijzingen soms genoeg om zelf te doen wat er moet gebeuren.’ (familie)

‘Een 8. Ook al zijn niet alle afspraken nagekomen toch is de betrokkenheid van zoveel mensen heel bijzonder.’ (familie)

‘Een 8. Ik vind het een mooi model, jammer dat moeder er nu toch voor kiest dat het kind uit huis kan worden geplaatst. Dat zij het niet vol kan houden om haar thuis te laten wonen.’ (familie)

9 Samenvatting en conclusies

9.1 Inleiding

In de provincie Overijssel startten in 2003 Bureau Jeugdzorg, de drie opnemende voorzieningen (Commujon, Jarabee Jeugdzorg in Twente, Trias Jeugdhulp) en de Raad voor de Kinderbescherming met de invoering van Eigen Kracht-conferenties in de jeugdzorg. In een intentieverklaring legden zij vast over te willen gaan tot verankering van de Eigen Kracht-conferentie in de eigen organisatie, de plannen te accepteren tenzij aantoonbaar is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is en zich maximaal in te zetten voor de door de familie gevraagde diensten. Het streven van deze organisaties werd gesteund, gestimuleerd en financieel mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel die de Eigen Kracht-conferenties heeft opgenomen in haar beleidskader 2008-2011 'Nieuwe Bezems.' In dit document staat: "Wij vinden dat het probleemoplossende vermogen van ouders, kinderen en jongeren en van hun sociale omgeving lang niet altijd voldoende benut wordt. Mensen helpen het zelf te doen als het verantwoord en veilig is, dat streven wij na." Na enige jaren viel de Raad voor de Kinderbescherming af als partner in de samenwerking, en in 2007 sloten de Gelderse zorgaanbieders (Pactum, de Kij en Lindenhout), inmiddels ook werkzaam in Overijssel, zich aan bij de intentieverklaring.

In 2009 heeft de provincie Overijssel een aantal trajecten in gang gezet om Eigen Kracht-conferenties ook in het preventieve domein van de grond te krijgen. Deze ambities zijn beschreven in de jeugdagenda 2009-2012 en het Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg Overijssel 2010. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan (gemeentelijke) voorzieningen als het algemeen maatschappelijk werk, thuiszorgorganisaties en de Centra voor Jeugd en Gezin. De provincie stelt per gehouden Eigen Kracht-conferentie (die ook door de provincie gefinancierd worden) een extra subsidie beschikbaar voor één traject binnen het preventieve aanbod. In samenwerking met zes gemeenten wordt momenteel een tweejarige pilot "Eigen Kracht in het CJG in Overijssel" uitgevoerd.

Dit rapport handelt over het jaar 2009 en doet verslag van de zaken (aanmeldingen bij Eigen Kracht) dit in dat jaar werden afgerond. Er zijn gegevens verzameld van de aanmeldingen, de Eigen Kracht-conferenties het resultaat van de Eigen Kracht-conferenties, de tevredenheid van de deelnemers en de uitvoering van de plannen na enkele maanden.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende bronnen:
- een registratieformulier dat door coördinatoren na afronding van een zaak digitaal wordt ingevuld;
- een follow-up formulier dat door coördinatoren enkele maanden na afloop van een zaak wordt ingevuld door contact op te nemen met de meest betrokkenen (in principe de hoofdpersoon, de aanmelder en een aantal familieleden of leden van het sociaal netwerk);
- tevredenheidformulieren onder (professionele) aanmelders, familieleden/volwassen hoofdpersonen en kinderen.

Er heeft geen selectie van zaken plaatsgevonden. Alle registraties en tevredenheid-formulieren zijn geanalyseerd.

In dit hoofdstuk worden eerst de belangrijkste resultaten van 2009 samengevat. In de laatste paragraaf worden enige trends in de tijd en in vergelijking met landelijke ontwikkelingen beschreven.

9.2 Aanmeldingen

In het jaar 2009 zijn er 199 aanmeldingen voor een Eigen Kracht-conferentie geweest (in 2008 waren dit er 122).
De aanmeldingen konden meteen in behandeling genomen worden; er waren geen wachtlijsten. Van de 199 aanmeldingen zijn van 175 zaken de gegevens bekend. Van de resterende 24 zaken zijn de registratieformulieren (nog) niet ontvangen. Het aantal van 175 zaken is bijna een verdubbeling van het aantal geregistreerde zaken in 2008 (N=90). Vergeleken met eerdere jaren is er sprake van een nog sterkere groei.

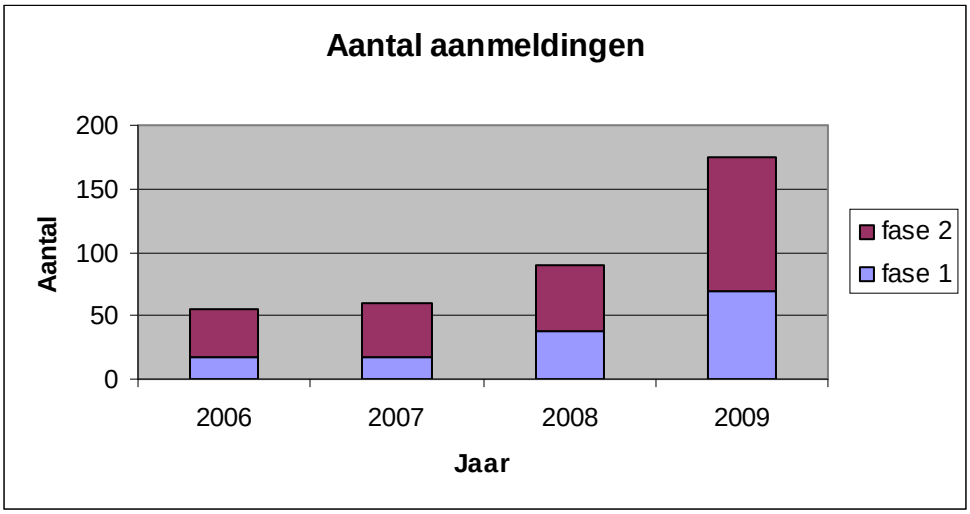

De meeste aanmelders (78%) zijn aangemeld door hulpverlenende instanties, bijna 12% van de aanmeldingen werd door de hoofdpersoon zelf gedaan en 10% van de aanmeldingen kwam van een familielid. Van de professionele aanmelders is Bureau Jeugdzorg met 67% getalsmatig de grootste organisatie. De verhouding vrijwillig en jeugdbescherming is ongeveer half om half. Een deel van de aanmeldingen werd door zorgaanbieders via BJZ aangemeld. De verschillende zorgaanbieders jeugdzorg hebben ruim een kwart (27%) van de professionele aanmeldingen rechtstreeks gedaan.
In 100 gevallen betrof de conferentie alleen een kind, in 11 gevallen uitsluitend een volwassene en in 64 gevallen zowel een kind als een volwassen hoofdpersoon. De spreiding over de provincie is vrij groot, maar een groot deel van de aanmeldingen heeft betrekking op personen in de gemeenten Enschede, Zwolle, Steenwijkerland, Almelo en Hengelo.

Van alle zaken is er één of zijn meerdere achtergrondproblemen bekend. De reden voor het aanmelden bij Eigen Kracht hangt in het geval van kinderen vaak samen met gedragsproblemen van het kind, pedagogische onmacht en overbelasting van de ouders en echtscheidingsperikelen. Er worden gemiddeld 2,8 problemen per zaak benoemd. Vragen over opvoeding, de (gewenste) woonplek en het gedrag van het kind komen het meest voor. Gemiddeld zijn er 2,8 onderliggende vragen per conferentie. De 11

conferenties die uitsluitend voor volwassenen werden aangevraagd hadden onder andere betrekking op problemen met werk, huisvesting, financiën en echtscheiding.

9.3 Resultaat en verloop Eigen Kracht-conferenties

Wanneer aan gezinnen een Eigen Kracht-conferentie wordt voorgesteld, stemmen de meeste mensen daarmee in. Er zijn twee situaties te onderscheiden: de situatie waarin de zaak wordt afgesloten in de activeringsfase (fase 1) en de situatie waarin er een Eigen Kracht-conferentie gehouden wordt (fase 2).

9.3.1 Alleen activeringsfase

In 40% van de zaken waar een coördinator aan het werk ging, kwam het niet tot een conferentie (N=70). De redenen hiervoor zijn divers. In 20 gevallen werd een andere oplossing gevonden. In de 50 andere gevallen leidde de aanmelding niet tot een conferentie, omdat betrokkenen, familieleden of sociaal netwerk niet aan een conferentie wilden meewerken, omdat er teveel ruzie binnen de familie zou zijn of omdat het netwerk te klein zou zijn. Ook veranderde omstandigheden (opname in het ziekenhuis, vertrek naar het buitenland) kunnen een reden zijn om van de conferentie af te zien. In de 70 fase 1 zaken hebben de coördinatoren met in totaal 583 personen contact gehad. Dat is gemiddeld 8,3 persoon per zaak. De meest voorkomende contacten waren met familieleden, vrienden en volwassen hoofdpersonen.

9.3.2 Conferentiefase

In 2009 leidde 60% van de aanmeldingen tot een conferentie waarin familie en vrienden bij elkaar kwamen om een plan te maken. Dit zijn 105 conferenties, waarbij 159 minderjarige hoofdpersonen en 51 volwassen hoofdpersonen (al dan niet in combinatie) bij betrokken waren. In totaal hebben 1240 personen deelgenomen aan deze Eigen Kracht-conferenties, bijna 12 personen gemiddeld. De kleinste conferenties telde 5 deelnemers, de grootste conferentie 26 deelnemers. De meeste deelnemers behoren tot de familie (63%, inclusief de hoofdpersonen zelf). De overige deelnemers kunnen gerekend worden tot het sociale netwerk (vrienden, buren et cetera) met 24% en tot de professionele aanmelders (14%).

Bijna drie kwart van de conferenties heeft maximaal 5 uur geduurd, de rest langer. De grootste groep bevindt zich tussen de 3 en 5 uur. Het besloten deel duurde in twee derde van de gevallen maximaal drie uur.

9.3.3 Het resultaat van de Eigen Kracht-conferentie

Van alle conferenties is het resultaat bekend. In 100 gevallen bereikte de familie overeenstemming over een plan, in 2 gevallen niet en in 3 gevallen is het plan nog niet helemaal definitief. In 55 gevallen was er een professional aanwezig om het plan direct te accepteren, in 48 gevallen niet. De plannen van de conferenties die via familie of hoofdpersonen zijn aangemeld hebben deze goedkeuring niet nodig.

In ruim twee derde van de plannen vraagt de familie om professionele hulp. In 90% van de plannen spreekt de familie een moment voor evaluatie af en in 89% van de plannen is een afspraak gemaakt over wat de betrokkenen doen als de uitvoering van het plan anders loopt dan voorzien.

9.4 Tevredenheid professionele aanmelders

De 76 aanmelders (88% van de uitgereikte formulieren) vinden dat zij voldoende geïnformeerd zijn over hun rol, over de gang van zaken en over wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt. De aanmelders zijn over het algemeen tevreden en waarderen de conferentie met een 7,8. Het plan krijgt gemiddeld een 7,6. De Eigen Kracht-coördinator krijgt van de professionele aanmelders gemiddeld een 8,0. Aanmelders vinden het belangrijk dat een coördinator betrokkenheid toont, duidelijk vertelt wat er verwacht wordt van de aanmelder, de professionals respectvol tegemoet treedt en goed bereikbaar is. Een minderheid van de aanmelders heeft te maken met de Eigen Kracht-regiomanager. Voor zover er contact is geweest, wordt dit als positief ervaren met gemiddeld een rapportcijfer 8,0.

9.5 Tevredenheid kinderen en jongeren

90 kinderen en jongeren hebben een tevredenheidformulier ingevuld. Dit is 77% van het aantal kinderen en jongeren dat een formulier heeft gekregen. De conferentie hoeft niet altijd over henzelf te gaan, sommige kinderen zijn aanwezig als familielid of vriend. De conferentie wordt met gemiddeld een 7,8 gewaardeerd. Ruim twee derde vindt dat er goed naar hen geluisterd is en voelde zich op het gemak. Het plan krijgt met gemiddeld een 8,3 een goede waardering. De coördinator krijgt een 8,2 als gemiddeld rapportcijfer.

9.6 Tevredenheid volwassen deelnemers uit familie en netwerk

805 volwassen deelnemers (met name ouders, tantes en ooms, grootouders en vrienden) aan de conferentie hebben een tevredenheidformulier gekregen. Dit formulier is door 646 personen ingevuld (80%). Zij tonen zich in meerderheid tevreden over de conferentie en vinden dat zij op verschillende manieren hebben kunnen meehelpen de conferentie tot een succes te maken, bijvoorbeeld door het geven van extra informatie en door taken op zich te nemen. Zij geven gemiddeld het rapportcijfer 7,7 voor de conferentie als geheel en een 7,6 voor het besloten deel. Het plan krijgt gemiddeld het rapportcijfer 7,8. Een aantal mensen vindt het plan op zich goed, maar vragen zich wel of het in de praktijk uitgevoerd zal kunnen worden.

Men is tevreden over de Eigen Kracht-coördinator en waardeert hem of haar met gemiddeld een 8,0. De familieleden vinden het belangrijk dat de coördinator duidelijk uitlegt, de tijd voor dingen neemt, vriendelijk blijft, neutraal is, de dingen goed geregeld heeft en iedere partij goed aan het woord laat. In het geval dat de aanmelding is gedaan door een professional krijgt deze het rapportcijfer 7,5.

9.7 Follow-up

Van relatief veel zaken (N=87, 82%) is bekend hoe het een aantal maanden later met de uitvoering van het plan gesteld is. Daarbij is informatie verzameld bij 270 personen per conferentie, gemiddeld 3,1 personen. Daarbij is gestreefd naar een gesprek met de (volwassen of minderjarige) hoofdpersoon, de aanmelder en enkele leden van de familie en het sociaal netwerk. De ondervraagde hoofdpersonen zijn het meest van mening dat het

plan geheel is uitgevoerd. Een relatief groot aandeel hulpverleners weet niet in hoeverre het plan is uitgevoerd. In alle categorieën is er slechts een klein aantal mensen dat aangeeft dat het plan in zijn geheel niet is uitgevoerd.

Ook is in de follow-up registratie gevraagd naar de effecten van de conferentie. Er is gevraagd hoe de situatie van de hoofdpersoon en eventueel minderjarige kinderen van de hoofdpersoon zich heeft ontwikkeld en hoe het contact met de hulpverleners nu is. Van de hoofdpersonen vindt 80% dat zijn of haar situatie verbeterd is. Van de professionele aanmelders vindt 72% de situatie van de hoofdpersoon verbeterd en van de familieleden vindt 75% dit. De verschillen tussen de categorieën zijn dus niet zo groot. Men kijkt nog steeds positief terug op de destijds gehouden conferentie, hetgeen blijkt uit een vergelijkbaar tevredenheidcijfer als direct na de conferentie gegeven is. Ook over het plan denkt men nog steeds positief, maar men geeft aan dat het soms lastig is om de afspraken uit het plan uit te voeren.

9.8 Conclusies en trends

We sluiten dit onderzoek af met een aantal conclusies en maken waar mogelijk een vergelijking met de resultaten van eerdere jaarrapportages in Overijssel en met ontwikkelingen in het landelijke beeld.

Sterke toename aantal aanmeldingen en conferenties
In 2008 waren er in de provincie 90 (geregistreerde) aanmeldingen voor Eigen Kracht, in 2009 is dit toegenomen tot 175. Dit is een groei van 95%. Hiermee is de groei veel sterker dan het landelijk gemiddelde (45%). Het landelijke ‘marktaandeel’ van Overijssel is toegenomen van 19% naar 26% van alle aanmeldingen. Overijssel bezet de tweede plek van de provincies als het gaat om het aantal aanmeldingen voor Eigen Kracht. Alleen Noord-Holland kent meer aanmeldingen (N=279). In tegenstelling tot 2008 is het aantal fase 2 zaken (de conferentiefase) relatief het meest gestegen. Dit is een landelijk beeld, dat zich ook in Overijssel voordoet. In Overijssel nam het aandeel fase 1 zaken toe met 84% (van 38 naar 70 zaken), het aantal fase 2 zaken met 102% (van 52 naar 105 zaken).

Groei komt vooral door meer aanmeldingen vanuit jeugdzorg, (nog) niet vanuit preventieve veld en niet-professionals
De trend dat aanmeldingen afkomstig zijn van niet professionele aanmelders (familieleden en hoofdpersonen zelf) heeft zich in 2009 niet doorgezet. Er is zelfs sprake van een vrij sterke afname; in 2008 kwam 39% van de aanmeldingen van niet professionals, in 2009 was dit 22%. In absoluut aantal bleef het aantal aanmeldingen vanuit niet professionele instanties ongeveer op hetzelfde niveau als in 2008 (van 35 naar 38). De groei zit dus vooral bij aanmeldingen van instanties en dan met name vanuit Bureau Jeugdzorg. In 2008 kwamen er 29 aanmeldingen vanuit Bureau Jeugdzorg; in 2009 waren dit er 91, meer dan verdrievoudigd. Het aandeel van Bureau Jeugdzorg binnen de professionele aanmelders is daarmee toegenomen van 52% naar 66%. Dit percentage wijkt af van het landelijke beeld waar het aandeel van Bureau Jeugdzorg stabiel bleef op 50%. (Dit kan ook te maken hebben met de wijze van registreren, waardoor een aantal aanmeldingen van zorgaanbieders bij Bureau Jeugdzorg zijn geregistreerd). Het aantal aanmeldingen vanuit de andere voorzieningen in de jeugdzorg nam toe van 19 in 2008 tot 37 in 2009. Vanuit andere instanties, met name in het preventieve domein, komen in Overijssel relatief weinig aanmeldingen. In vergelijking met andere provincies melden bijvoorbeeld scholen, MEE Maatschappelijk werk en gemeenten weinig personen voor een conferentie aan.

Tevredenheid over conferentie en uivoering plannen stabiel
De tevredenheid over de conferentie, het plan en de coördinator is bij alle ondervraagde groepen goed. De rapportcijfers schommelen tussen de 7,5 en de 8,5 en zijn over het algemeen vergelijkbaar met eerdere jaren en met Nederland als geheel. Bij de professionele aanmelders is de waardering voor de Eigen Kracht-regiomanager relatief sterk gestegen (van 7,4 naar 8,0). De waardering van de kinderen voor de conferentie is iets afgenomen: van een 8,2 in 2008 naar een 7,8 in 2009.

Enkele maanden na afloop van de conferentie is de meerderheid van de ondervraagde personen positief. Daarbij zijn de volwassen en minderjarige hoofdpersonen, voor wie de conferenties immers worden georganiseerd, het meest tevreden over het uitvoeren van de afspraken uit het plan en het effect dat de conferentie op hen heeft gehad.

Referenties

Beek, F. van (2003a) Eigen kracht volgens plan? Onderzoek naar de plannen en follow-up van de Eigen Kracht-conferenties (deelrapport 2). Voorhout: OKS/WESP

Beek, F. van (2003b) Eigen Kracht-conferenties. De eerste ervaringen in Nederland. Voorhout: WESP

Beek, F. van (2004) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2003. Voorhout: WESP

Beek, F. van (2005) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2004. Voorhout: WESP

Beek, F. van (2006) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2005. Voorhout: WESP

Beek, F. van (2007) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2006. Voorhout: WESP

Beek, F. van Beek en Gramberg, P. (2003) Is dit de toekomst van de jeugdzorg? Onderzoek naar de tevredenheid van (volwassen) deelnemers van Eigen Kracht-conferenties (deelrapport 4). Voorhout: OKS/WESP.

Gramberg, P. (2008) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2007. Voorhout: WESP

Gramberg, P. (2009) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2008. Voorhout: WESP

Gramberg, P. (2010) Eigen Kracht-conferenties. Jaarcijfers 2009. Voorhout: WESP